Nro. 03 2021

Henkilö
VM:N MAJANEN: POIKKITIETEELLISYYTTÄ TALOUSPÄÄTÖKSIIN **22**

Lyhyesti
”TYÖAIKALAIN NOUDATTAMINEN EI OLE VAPAAEHTOISTA” **8**

Tiedon väärti
KAKSI KANTAA ESITUTKINTA-AINEISTOJEN JULKISUUDESTA **46**

Lakimiesuutiset

Juristnytt

lakimiesuutiset.fi

Kotona vai konttorilla?

Etätyö, uudistuvat toimistot, luottamuksellisuus.
Työyhteisöt uuden edessä. **14**

SISÄLTÖ

NUMERO
3/2021

Vaaliopas 2021 Valguide 42

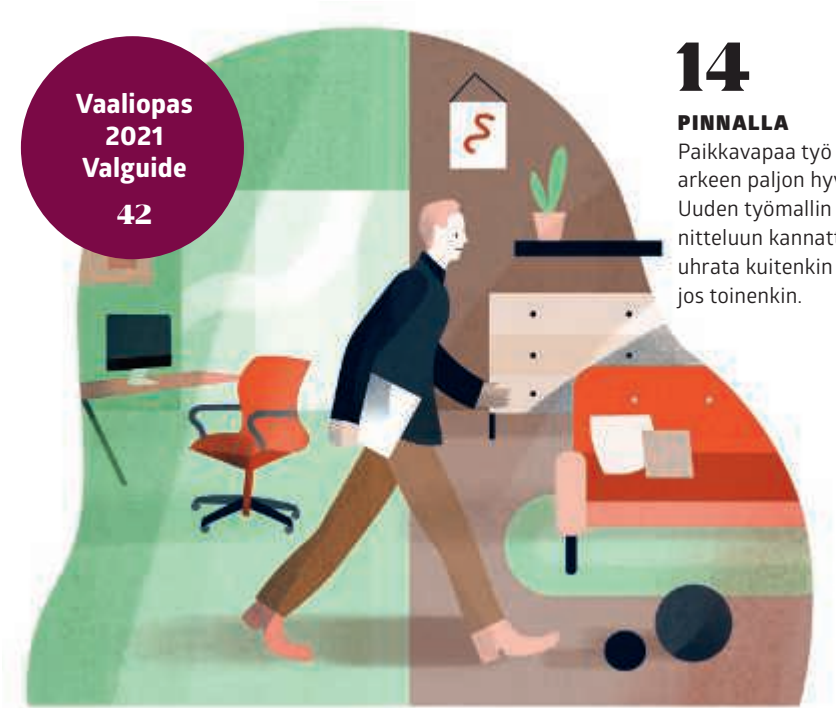

14
PINNALLA
Paikkavapaa työ tuo arkeen paljon hyvää. Uuden työmallin suunnitteluun kannattaa uhrata kuitenkin hetki jos toinenkin.

38
ARKIPÄIVÄ
Suomen ainoa viittomakielinen juristi Eeva Tupi työskentelee tasa-arvovaltuutetulla ja toteaa, että maailma ei tosiaan ole valmis.

22
HENKILÖ
Lakimiesten on oltava hereillä ja äänessä, sanoo VM:n juristitaustainen kanslia-päällikkö Juha Majanen.

26
TYÖSSÄ
Frank Martela neuvoo etsimään elämän ja työn merkitystä, ei tarkoitusta.

20
Vaikuttamassa
Lakimiesliitto haluaa suojata oikeusvaltiota maalittamisen kriminalisoinnilla.

32
Ilmiö
Sosiaalinen kierto on hyytynyt, vaikka moninaisuutta tarvitaan yhä enemmän.

46
Tiedon väärti
Julkisuuslain soveltaminen esitutkinta-aineistoihin herättää erimielisyyttä.

50
Svenska sidor
Sverige vill garantera tillgången till kontanter och införde därför en ny lag vid årsskiftet.

52
Pykälöiden
Teledirektiivin hitaus EU:ssa harmittaa Huawein lakimiestä Tuomas Latolaa.

3 Pääkirjoitus
7 Puheenvuoro
8 Lyhyesti
19 Susanna Reinboth
28 Oikkarit
29 Jäsenyhdistys
30 Urapalvelut
37 Heikki Halila
54 Nimitykset
56 Tapahtumatärpit
57 Oikeuspähkinät
58 Päivi Korpisaari
59 Lain takaa

Lue myös verkosta!
- Riita-asioiden kustannuksia nykyistä keveämmäksi
- EIO tuo helpotusta rikosoikeuteen yli rajojen
- Rajat ylittävä coaching antoi valtavasti

VASTUULLISTA JOURNALISMIA

VASTUULLISTA JOURNALISMIA -MERKKI on osoitus siitä, että kyseistä merkkiä käyttävä julkaisu on sitoutunut noudattamaan Julkisen sanan neuvoston Journalistin ohjeita. Merkkiä käyttävä media pyrkii tarkistamaan tietonsa mahdollisimman hyvin, ja mahdollisissa virhetilanteissa media korjaa virheensä tai vastaa siitä JSN:lle. Lue lisää oikeuksistasi ja merkistä sekä Journalistin ohjeista osoitteesta vastuullistajournalismia.fi

JULKAISIJA
Suomen Lakimiesliitto –
Finlands Juristförbund ry
Uudenmaankatu 4–6 B, 00120 Helsinki
puhelin 09 8561 0300
www.lakimiesliitto.fi
www.lakimiesuutiset.fi

TOIMITUS
Suomen Lakimiesliitto
Janne Laukkanen, päätoimittaja
Juha Mikkonen, toimituspäällikkö
Marjo-Riitta Oksa, viestinnän asiantuntija
Jenna Vuorela, viestinnän suunnittelija
etunimi.sukunimi@lakimiesliitto.fi
lakimiesuutiset@lakimiesliitto.fi

Otavamedia Oy OMA
Firdonkatu 2 T 151, 00015 Otavamedia
yrityksille.otavamedia.fi
Diana Törnroos, tuottaja
Jani Söderlund, AD
Outi Rinne, mediakoordinaattori
etunimi.sukunimi@otava.fi

TOIMITUSNEUVOSTO
Maija Salmi Lipiäinen, pj, Pentti Ajo, Johanna Helminen, Suvi Hirvonen-Ere, Pirkko Janas, Tiina-Leena Kurki, Janne Laukkanen, Juha Mikkonen, Markus Sairanen, Petra Spring, Sinituuli Suominen, Anneli Tiainen, Jore Tilander

OSOITTEENMUUTOKSET
palvelut@lakimiesliitto.fi

TILAUKSET
Kestotilaus 12 kk 98 euroa
Marjo Rintala
puhelin 09 8561 0300
marjo.rintala@lakimiesliitto.fi

ILMOITUSMYYNTI
Otavamedia Oy
Firdonkatu 2 T 151, 00015 Otavamedia
anne.joukainen@otava.fi

KANSIKUVA
Anna-Kaisa Jormanainen

PAINATUS
Grano Oy

ISSN 00237661

76. vuosikerta
Painos 15 700
Aikakausmedia ry:n jäsen

Copyright © Otavamedia Oy
Lehden sisältöä ei saa osittainkaan jäljentää ilman toimituksen kirjallista lupaa. Toimitus ei vastaa tilaamatta lähetetyistä materiaaleista. Kirjoittajien artikkeleissa esittämät mielipiteet ovat heidän omiaan eivätkä välttämättä edusta julkaisijayhteisön kantaa.

ILMESTYMISPÄIVÄ
4/2021.....23.9. 5/2021.....11.11.
6/2021.....16.12.

Lakimiesuutiset on
100-prosenttisesti kierrätyskelpoinen.

Punainen lanka

Lakimiesuutiset ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Se tarkoittaa postiluukusta tippuvaa lehteä noin kahden kuukauden välein.

Nykymaailmassa aika on viestinnällisesti pitkä. Printti ei tarjoa ajankohtaista tietoa siinä merkityksessä kuin vuosikymmeniä sitten. Lehti katsoo aina taakse- tai eteenpäin – mutta syventää näkemäänsä.

Päiväkohtaista viestintä tapahtuu monissa muissa liiton kanavissa, kuten verkkosivuilla, uutiskirjeissä, Facebookissa, Twitterissä, Linkedinissä ja Instagramissa. Toivottavasti seuraat niitä, yhdessä tuhansien muiden jäseniemme kanssa.

Lakimiesuutisissa kokoamme sähköisissä välineissä käytyä keskustelua ja nostamme esiin uusi näkökulmia.

Mihin Lakimiesmiesuutiset sitten syventyy kesäkuussa 2021?

Kun lehteä alettiin pari kuukautta sitten koota, oli toimituksen mielessä heti monia sellaisia juttuaiheita, jotka sittemmin päätyivät tähän numeroon. Jokaisessa numerossa on liiton ajankohtaisia tapahtumia, oikeuspolitiikkaa, työelämää, työssä jaksamista, opiskelijan arkea – ja kiinnostavia juristihaastateltavia mahdollisimman monipuolisella taustalla.

Mutta usein lehden lopullinen sisältö onnistuu yllättämään myös tekijänsä. Hämmästyttävän usein kuhunkin lehden numeroon syntyy myös ennakoimaton punainen lanka. Tässä numerossa sellaiseksi muodostui juristien työelämän murros. Se on puhututtanut kevään aikana monesta kulmasta.

Esimerkiksi lehden pääjuttu (Pinnalla, s. 14) tarttuu muutoksiin fyysisessä työympäristössämme. Mitä tapahtuu, kun koronan jälkeen palaamme toimistolle? Mitä odotamme toimitiloiltamme tulevaisuudessa?

Tämän lisäksi keväässä on puhututtanut juristien kohtuuttoman pitkiksi – ja työaikalain vastaisiksi – venyvät päivät. Lyhyesti-palstalla (s. 8) kerromme valtuuskunnan kevätkokouksessa tästä aiheesta virinneestä vilkkaasta keskustelusta. Keskustelu ei ollut vain monipuolista vaan myös yksimielistä: lainsäädäntöä ja sen tahtotilaa on noudatettava.

Tämän numeron ilmestymisajankohta on myös työelämän ruuhkien kannalta osuva. Moni tunnistaa kaksi kertaa vuodessa erityisen piikin työkuormassaan. Toinen osuu aikaan ennen joulua, toinen näin juuri ennen juhannusta. Monelle juhannus merkitsee onneksi taitetta työkuormasta lomalaitumille.

Lakimiesuutisista toivotamme aurinkoisia ja tempoltaan kohtuullisia kesäpäiviä!

Janne Laukkanen
päätoimittaja

janne.laukkanen@lakimiesliitto.fi
@LaukkanenJanne

SEMINAARIT SYKSY 2021

Ilmoittaudu juridiikan asiantuntijoiden eturiviin.
Ajankohtaisimmat teemat ja alojensa parhaat asiantuntijat.

ASIAKAS-
TYYTYVÄISYYTEMME

ICT, TIETOSUOJA JA IPR

25.–26.8.	Certified Information Privacy Manager (CIPM) *	2 200 €
27.8.	Tietosuojaohjelma, raportointi ja sisäinen valvonta	845 €
28.9.	Tavaramerkkipäivä	845 €
28.9. ja 29.10.	ICT-sopimukset I–II *	1 250 €
30.9.–1.10.	Certified Information Privacy Professional/Europe (CIPP/E) *	2 200 €
4.11.21–26.8.22	Tietosuojavastaavan koulutusohjelma *	4 400 €
24.–25.11.	Certified Information Privacy Manager (CIPM) *	2 200 €
marraskuu	Tietosuojariskien hallinta ja sopimukset	845 €
marraskuu	Teknologiajuristi – teknologian kaupallistaminen ja sopimustekniikka	845 €
30.11.	IPR-riidat ja sopimustekniikka	845 €

PERHE JA PERINTÖ

23.9.	Testamentin erityiskysymyksiä	845 €
26.10.	Aviovarallisuuspäivä	845 €
9.11.	Kansainvälinen aviovarallisuus ja perintö	845 €

TYÖOIKEUS

22.9.	Mielenterveyden häiriöt ja niiden käsittely työpaikalla	845 €
7.10.	Uudistuva yhteistoimintalaki	845 €
12.10.	Liiketoiminnan luovutus ja sen vaikutukset työ- ja virkasuhteisiin	845 €
10/21–4/22	Työoikeuden asiantuntijaohjelma 2021–2022 *	5 950 €
lokakuu	Työsuhteen ehtojen muuttaminen ja yhteistoiminta yrityksissä	1 395 €
2.11.	Individuaaliperusteinen irtisanominen	845 €
25.11.	Työoikeuden ajankohtaispäivä 2021	845 €
marraskuu	Syrjintä ja epäasiallinen kohtelu työssä	845 €
marraskuu	Työelämän tietosuoja	845 €
marraskuu	Ilmiantajan suojaa koskeva lainsäädäntö	845 €
joulukuu	Immateriaalioikeudet, salassapito ja kilpailukieltosopimukset	845 €

SOPIMUSOIKEUS

23.9. ja 28.10.	Sopimustekniikka I–II *	1 250 €
lokakuu	Contract Drafting in English I	845 €
marraskuu	Vahingonkorvauspäivä	845 €
joulukuu	Contract Drafting in English II	845 €

alma TALENT

Merkitse päivät muistiin!

YRITYKSET JA YHTEISÖT

16.9.	Whistleblowing	845 €
17.9.	Osakassopimuspäivä	845 €
8.10.	Hallitustyöskentely ja vastuu	845 €
14.10.	Osakeyhtiön varojen käyttö ja jako	845 €
28.–29.10.	Kilpailuoikeus 2021	1 395 €
1.12.	Suuri säätiöpäivä	845 €
joulukuu	Sisäinen tarkastus ja väärinkäytökset	845 €

RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ

28.9.	Rakennusurakan toteutusmuodot	845 €
5.10.–8.12.	Asuntokaupan juridiikkaa I–III *	2 435 €
5.10.	Rakentamisvaiheen asuntokauppa	845 €
14.10.	Rakentamisen konsulttisopimukset	845 €
4.11.	Rakennusriitapäivä 2021	845 €
11.11.	Valmiin uuden asunnon kauppa	845 €
marraskuu	Uusi maankäyttö- ja rakennuslaki	845 €
2.12.	Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen rakentamiseen liittyvät muutokset	845 €
8.12.	Asuntokaupparіidat ja oikeuskäytäntö	845 €
16.12.	Urakkasopimuksen laatiminen ja erimielisyyksien välttäminen	845 €

RAHOITUS

28.10.	Arvopaperimarkkinoiden ajankohtaispäivä	895 €
joulukuu	Varainhoitaja	895 €

JULKISOIKEUS

14.10. ja 18.11.	Julkiset ICT-hankinnat I–II *	1 250 €
lokakuu	Hallintoprosessipäivä	845 €
marraskuu	Tietopyynnöt (½ päivää)	595 €
marraskuu	Valtiontuet ja kilpailuoikeus	845 €
joulukuu	Julkisuusperiaate	845 €

RIKOS- JA PROSESSIOIKEUS

lokakuu	Insolvenssipäivä	845 €
16.11.	Todistelupäivä	845 €

VOIT OSALLISTUA MYÖS ETÄNÄ.

ALENNUS
Lakimiesliiton jäsenille ja julkiselle sektorille -25 % (pl. tähdellä (*) merkityt tuotteet.

Seminaarihintoihin lisätään alv 24 %. Oikeudet muutoksiin pidätetään.

LAKIMIESLIITON KOULUTUS

Lue lisää ja ilmoittaudu seminaariin **lakimiesliitonkoulutus.fi**

Karoliina Helle
RAKENNUKSEN SALAINEN OMISTUS
Huhtikuu 2021, sh. 139 €

Satu Rantaeskola
ASIANOMISTAJAN YKSITYISELÄMÄN SUOJA RIKOSPROSESSISSA
Toukokuu 2021, sh. 139 €

Janne Ruohonen, Veikko Vahtera, Seppo Penttilä
KUNTAYHTIÖ
2., uudistettu painos
Kesäkuu 2021, sh. 106 €

Juridiikan asiantuntijan parhaat työvälineet

SHOP.ALMATALENT.FI

MUISTA JÄSENALE -20 %

Pekka Nykänen, Martti Nieminen
TULOVEROLAIN KOMMENTAARI
Syyskuu 2021, sh. 149 €

YMPÄRISTÖLAINSÄÄDÄNTÖ 2021
Kesäkuu 2021, sh. 129 €

TIETOSUOJALAINSÄÄDÄNTÖ 2021
Kesäkuu 2021, sh. 133 €

Lakimiesliiton jäsenet saavat 20 % alennuksen kaikista Alma Talent Oy:n normaalihintaisista kirjoista

alma TALENT

KIRJAT
Suomen suurin juridiikan sisällön tuottaja.

Luottamushenkilöt kumileimasimina – ei Lakimiesliitossa!

Kuva: Laura Vesa

Liittomme kohdalla ei voi liikaa korostaa sitä, että ”liitto” ei todellakaan ole vain hallitus tai toimiston väki Uudenmaankadulla. Liiton muodostamme me noin 16 100 jäsentä. Tällöin ei myöskään ole mitään liittoa tuolla jossain, joka linjaisi asioita jäsentensä päänmenoksi. Lakimieskunnan jäseninä olemme jokainen vaikuttamassa siihen, mitä liitto tekee tai jättää tekemättä.

Tärkeimmät liiton linjaukset ovat aina yhteisiä. Joskus tämä kysyy aikaa ja vaivaa sen sijaan, että linjaukset tehtäisiin nopeasti pienessä piirissä. Järjestötyöhön kuuluu kuitenkin erilaisten näkökulmien ja monien vaikuttamiskanavien huomioiminen.

Suora palaute on aina erityisen arvokasta. Toivon, että monet palautekanavamme antavat jäsenillemme mahdollisuuden ajatusten esiintuontiin. Toisaalta paikkansa on myös liiton tutuilla luottamuselimillä.

Liiton hallitus vahvisti juuri kesäkuun kokouksessaan valiokuntiemme tuoreet kokoonpanot. Valiokuntapaikoista haussa on aina vuosittain puolet. Kiitos jälleen kaikille mukaan lähteneille!

Liiton tärkein päätöksentekijä on valtuuskunta. Sen kokoonpano vaihtuu ensi lokakuussa käytävissä valtuuskunnan vaaleissa. Tämän lehden yhteydessä on vaaleihin liittyvää materiaalia, johon jokaisen lukijan kannattaa tutustua. Toivon juuri Sinun asettuvan ehdolle – tai vaikuttavan äänestämällä!

Valtuuskunnan työn merkittävyydestä kertovat päättyneen kolmivuotiskauden kokoukset. Ne olivat erittäin keskustelevia ja kantaaottavia. Ei kumileimasintyötä ollenkaan! Työn tuloksena oli muun muassa jäsenmäärän käännös kasvu-uralle ja selkeät päälinjat tulevien vuosien toiminnalle.

Väistyvän valtuuskunnan viimeisessä kokouksessa toukokuussa käytiin poikkeuksellisen vilkas keskustelu alaamme riivaamasta liiallisen työkuorman kulttuurista. Aina emme valtuuskunnassa ole yksimielisiä, mutta tästä olimme. Ongelma on vakava. Keskustelun pohjalta tehtiin heti kannanotto (ks. s. 8), ja liitto tulee kehittämään työtään lainvastaiseen työkulttuuriin puuttumiseksi koko alalla.

Yhdessä vaikutamme!

MARIKA VALJAKKA
hallituksen puheenjohtaja
styrelseordförande

Förtroendevalda som gummistämplar – aldrig inom Juristförbundet!

När det gäller vårt förbund går det inte att nog betona att ”förbundet” verkligen inte är bara styrelsen eller personalen på kansliet vid Nylandsgatan. Förbundet utgörs av oss alla ungefär 16 100 medlemmar. Därmed finns det inte heller ett förbund därute någonstans, som skulle dra upp riktlinjer till skada för medlemmarna. Som medlemmar i juristkåren påverkar var och en av oss vad förbundet gör eller inte gör.

Förbundets viktigaste linjedragningar är alltid gemensamma. Ibland kräver detta tid och ansträngning, i motsats till att besluten skulle fattas snabbt inom en liten krets. Organisationsarbete innebär att ta hänsyn till olika synvinklar och många påverkanskanaler.

Direkt återkoppling är alltid särskilt värdefull. Jag hoppas att våra många kanaler för feedback ger våra medlemmar möjlighet att föra fram sina tankar och åsikter. Men också förbundets välbekanta förtroendeorgan har sin givna sin roll.

Förbundets styrelse fastställde nyligen på sitt junimöte den nya sammansättningen på våra utskott. Varje år tillsätts hälften av utskottsplatserna med nya medlemmar. Tack igen till alla som ställde upp!

Förbundets viktigaste beslutsfattare är delegationen. Dess sammansättning ändras i och med delegationsvalet i oktober. I den här tidningen ingår material om valet som är av intresse för varje läsare. Jag hoppas att just du kandiderar – eller påverkar genom att rösta!

Betydelsen av delegationens arbete illustreras av mötena under den avslutade treårsperioden. De innehöll mycket diskussion och många ställningstaganden. Inget gummistämpelarbete alls! Arbetet har bland annat resulterat i att medlemsantalet har börjat växa och tydliga riktlinjer har tagits fram för de kommande årens aktiviteter.

På den avgående delegationens sista möte i maj diskuterades det ovanligt livligt om den kultur av alltför stor arbetsbelastning som vår bransch lider av. Vi är inte alltid eniga i delegationen, men i det här fallet var vi det. Problemet är allvarligt. Utgående från diskussionen gjordes omedelbart ett ställningstagande (se s. 8) och förbundet kommer att utveckla sitt arbete för att ta itu med den lagstridiga arbetskulturen inom hela branschen.

Tillsammans kan vi påverka!

”Työaikalain noudattaminen ei ole vapaaehtoista”

Lakimiesliiton valtuuskunnan kevätkokouksessa keskustelutti eniten lakialan paikoin kohtuuton työkuorma. Keskustelua vauhditti muun muassa Helsingin Sanomissa huhtikuun lopussa ilmestynyt artikkeli, jossa kerrottiin rahoitus- ja lakialan jopa satatuntisiksi venyvistä työviikoista. Myös Suomen Asianajajaliitto on kampanjoinut kevään aikana ”Oikeus jaksaa” -teemalla.

Valtuuskunnassa aiheeseen tarttui näkyvästi muun muassa asianajaja, yrittäjä **Hanna-Maria Seppä**. Hän korosti, että työsuhteisten juristien ylipitkissä työviikoissa on selkeästi kyse lainsäädännön rikkomisesta, jossa vastuu kuuluu työnantajalle.

Lakimiesliiton toiminnanjohtaja **Jore Tilander** tiivisti valtuuskunnan keskustelun sisällön seuraavan päivänä julkaistuun blogitekstiin.

– On suorastaan käsittämätöntä, että alallamme on työpaikkoja ja työnantajia, joita pitää muistuttaa siitä, että työaikalain ja työturvallisuuslain noudattaminen ei ole vapaaehtoista, Jore Tilander kirjoittaa.

Tilander korostaa, että jatkuvasti ylipitkissä työpäivissä ei ole kyse ihmisten intohimosta työhönsä tai heidän tekemästään omaehtoisesta valinnasta.

– Vastuuta ei voi vierittää työntekijälle. Lakia ei voi rikkoa, Tilander korostaa.

Jäsenten työssä jaksamiseen panostaminen on liiton keskeinen painopiste. Palveluita on kehitetty tämän painotuksen mukaisesti. Esimerkiksi liiton työ- ja virkasuhdeasioissa neuvovat lakimiehet ja liiton uraneuvoja auttavat jäseniä säännöllisesti työkuormaan liittyvissä ongelmissa.

– Saamme työ- ja virkasuhdeneuvontaamme jatkuvasti yhteydenottoja työaikalain rikkomisesta. Näissä tilanteissa olemme aidosti avuksi. Rakentavasti ja tehokkaasti, Tilander kirjoittaa.

– Toki tiedän, että kynnys näihin palveluihin turvautumisessa on korkealla. Meidän pitää kyetä madaltamaan avun pyytämisen kynnystä. Yhteydenotot ovat tärkeitä siksi, että voimme olla avuksi vain tilanteissa, joissa tiedämme riittävän konkreettisesti, missä työpaikassa ja millä tavoin ongelmia esiintyy.

Tilander huomauttaa, että anonyymeiksi jäävät tilanteet ovat liiton kannalta vaikeita: Lakimiesliitto ei voi marssia työpaikoille tekemään tarkastuksia. Edes Aluehallintovirastot eivät kykene tekemään niitä säännöllisesti, vaikka liitto niitä kuinka vaatisi.

Työkuormaan liittyvät kysymykset eivät koske yksin työntekijäroolissa toimivia. Kuormitus on tuttua myös lakialan yrittäjille.

Liitossa mietitään keinoja siihen, miten niin yrittäjä- kuin työntekijäroolissa toimivien kuormitusta voidaan lievittää tehokkaan väliintulon lisäksi vähentämällä niin viranomaisten kuin yksityisasiakkaiden synnyttämiä kohtuuttomia aikatauluja. Tilander myöntää, että haaste on kova, mutta toisaalta keskusteluhalu aiheen ympärillä on kehittynyt. Kohtuullinen työkuorma aletaan mieltää osaksi yleistä vastuullisuutta.

Lue lisää: www.lakimiesliitto.fi/blogi

Kohtuullinen työkuorma on osa yleistä vastuullisuutta.

44
JÄSENTÄ
Liiton valtuuskunnassa on 44 jäsentä.

Vuosikertomus ja tilinpäätös jäsenportaalissa

Lakimiesliiton valtuuskunta käsitteli kevätkokouksessaan toukokuussa liiton vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 2020.

Vuotta leimasivat erityisesti koronan vaatimat muutokset liiton tapahtuma- ja koulutustoiminnassa sekä lisäpanostukset urapalveluihin ja työssä jakamisen teemoihin.

Koronan myötä etäyhteyksin toteutetut koulutukset on otettu jäsenistössä tyytyväisenä vastaan, ja osallistujamäärät ovat kohonneet ennätyksellisen korkeiksi. Myös liiton jäsenmäärä nousi vuoden aikana kahdellasadalla.

– Liiton talous on vakaalla pohjalla jäsenkehityksen ja vakaan sijoitustoiminnan ansiosta. Koronavuosi kuritti hetkellisesti sijoitusvarallisuutta, mutta sen jälkeen sijoitusten arvo on kohonnut ennätyskorkealle. Kaiken tämän ansiosta voimme edelleen kehittää jäsenpalveluitamme ja -etujamme, toiminnanjohtaja **Jore Tilander** toteaa.

Lue lisää: www.lakimiesliitto.fi -> jäsenportaali

Sanottua

Voisiko identiteettiä ja minäkuvaa lähteä rakentamaan taitojen, vahvuuksien ja ominaisuuksien kautta, koska se on vähän lähempänä sitä, mitä me oikeasti olemme – eikä vain, millä työnimikkeellä me kutsumme itseämme. Sehän on yleensä ensimmäinen asia, joka sanotaan, kun tavataan joku ihminen: mä olen opettaja, mä olen poliisi, mä olen lääkäri. (...) ettei oltaisi vaan se työ ja titteli, vaan jotain vähän monipuolisempaa.

Perttu Pölönen 12.2.2021 Suomen Kuvalehden Tosiasiassa-podcastin jaksossa "Tulevaisuuden identiteetit"

275 tuhatta

ULOSOTTO-VELALLISTA

Ulosottolaitoksen tilastojen mukaan Suomessa oli vuoden 2020 lopussa 275 000 ulosottovelallista. Suuri osa ulosoton asiakkaista on pienituloisia. Ulosotossa olevista 20–50 prosenttia iästä riippuen saa vuoden aikana toimeentulotukea. Samoin toimeentulotukea saavista 40–60 prosenttia iästä riippuen on ulosotossa.

Lakimiesiiton toimiston kesäaukioloajat

- Lakimiesliiton toimisto on suljettu 5.–30.7.
- Työ- ja virkasuhdeneuvonta sekä Lakimiesten työttömyyskassa palvelevat myös toimiston ollessa kiinni

Tarkemmat tiedot: www.lakimiesliitto.fi/yhteystiedot

Suomen Lakimiesliitto ja Lakimiesten työttömyyskassa toivottavat aurinkoista kesää!

LAKIMIESTEN TYÖTTÖMYYSKASSA

Puhelinpalveluajat
maanantaina klo 10.00-12.00
keskiviikkona klo 9.00-12.00
torstaina klo 13.00 - 14.30
Puhelin 09 612 3067

palvelut@lakimiestentk.fi

Tarjoamme lakimiehille työttömyys-turvaa edullisesti

www.lakimiestentk.fi
Uudenmaankatu 4-6 B, 2. krs, 00120 Helsinki

Numerokulmalla

Faktaa numeroiksi tiivistettynä: Lakimiesliiton urasparraus

600

KESKUSTELUA

Yli 600 keskustelua vuosittain uravalmentajan kanssa.

300

KOMMENTTIA

Yli 300 kommentoitua CV:tä tai työhakemusta vuoden aikana.

6

VERKKOVALMENNUSTA

6 verkkovalmennusta avoinna liiton jäsenille.

Lakimiesliitto jälleen mukana Helsinki Pridessä

Lakimiesliitto on ilmoittautunut Helsinki Pride 2021 -tapahtuman yhteisökumppaniksi. Osallistumisellaan liitto haluaa osoittaa tukensa ihmisoikeuksille ja myös juristikunnan moninaisuudelle. Muistutamme myös sloganimme mukaisesti, että rakennamme oikeudenmukaista Suomea, jossa oikeus kuuluu kaikille.

Vuoden 2021 Helsinki Pride -viikko järjestetään 28.6.–4.7.2021. Lakimiesliitto järjestää osana tapahtumaviikkoa jäsenilleen verkkokoulutuksen ”Vähemmistöjen kohtaaminen juristin työssä” tiistaina 29.6.2021 klo 10–11.

Lakimiesliiton oikeuspoliittinen lakimies **Janne Hälinen** pitää tärkeänä, että liitto tarjoaa koulutusta aiheesta, koska juristien kanssa tekemisissä oleminen liittyy usein hyvin henkilökohtaisiin tilanteisiin, jotka edellyttävät yksilön sensitiivistä kohtaamista ja moninaisuuden huomioimista.

– Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt kohtaavat elämässään paljon erilaisia ennakkoluuloja, joihin puuttuminen vaatii aktiivista tietoisuuden lisäämistä ja kouluttamista, muistuttaa Hälinen.

Katso lisätiedot ja ilmoittaudu: www.lakimiesliitto.fi/tapahtumat

Liitto palvelee

Suomen Lakimiesliiton valtuuskunnan vaali 28.9.–21.10.2021: vaaliluettelon esilläolo

Vaaliluettelo eli luettelo valtuuskunnan vaalissa äänioikeutetuista jäsenistä on nähtävillä Lakimiesliiton toimistossa työpäivinä 9.–16.8.2021. Tiedusteluja voi tehdä myös puhelimitse numerosta 09 8561 0300. Vaaliluetteloa koskevien huomautusten on oltava liiton toimistossa viimeistään 23.8.2021 klo 16.00 mennessä. Huomautukset tulee tehdä kirjallisesti.

Vaalilautakunta

Kaksi virastoa valmisteilla

Oikeusministeriö on aloittanut työn, jonka tavoitteena on järjestää oikeusapu- ja edunvalvontapiirit valtakunnalliseksi virastoksi ja oikeushallinnon erityisviranomaisten kokonaisuus yhdeksi virastoksi. Virastojen on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.1.2023.

Oikeusavun, edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palvelujen toteuttamisesta vastaa tällä hetkellä kuusi oikeusapu- ja edunvalvontapiiriä. Niiden oikeusaputoimistot ja edunvalvontatoimistot sijaitsevat eri puolilla Suomea.

Oikeusministeriön teettämässä selvityksessä esitettiin perustettavaksi oikeusapu- ja edunvalvontavirasto, joka muodostuisi keskushallinnosta sekä oikeusapu- ja edunvalvontatoimistoista. Nykyisiin sijaintipaikkoihin ei olla tekemässä muutoksia.

Oikeusministeriön yhteydessä toimii useita itsenäisiä viranomaisia, ja tällä hetkellä oikeusministeriö tuottaa näille toimijoille myös tukipalveluita.

Oikeusministeriö on teettänyt selvitykset toimijoiden hallinto- ja tukitehtävien yhteen kokoamisesta siten, ettei niiden itsenäistä asemaa vaarannettaisi eikä niiden tehtäväkenttää muutettaisi.

Selvityksessä esitettiin, että virastokokonaisuuteen liitetään konkurssiasiamiehen toimisto ja kuluttajariitalautakunta, ja myöhemmin sovittiin, että myös oikeudenkäyntiavustajalautakunta voitaisiin siirtää osaksi perustettavaa virastoa. Selvityksessä ei ehdotettu muutoksia virastojen nykyisiin sijaintipaikkoihin.

Esittelemme Lakimiesliiton jäsenetuja etu kerrallaan.

eLakimies-palvelu

Mikä etu?
eLakimies on Lakimiesliiton sähköinen työelämän lainsäädäntöpalvelu, joka vastaa yleisimpiin työsuhdekysymyksiin. Palvelusta löydät ajantasaisen tiedon ja vastauksia esimerkiksi vuosiloman määräytymiseen ja koeajan pituuteen sekä tietoa ylitöistä. Valitsemalla eLakimies-etusivulta jonkin sivulla mainitun aihealueen saat muutaman lisäkysymyksen jälkeen vastauksen mieltäsi askarruttaneeseen asiaan. Kysymykset ja vastaukset koostuvat yleisimmin kysytyistä asioista ja ovat suuntaa antavia.

eLakimies neuvoo työsuhteeseen liittyvissä perusasioissa. Palvelu koskee tässä vaiheessa vain työsopimussuhteita. Se ei sellaisenaan sovellu virkasuhteille tai osakeyhtiön, osuuskunnan tai säätiön toimitusjohtajaan.

Jos et löydä vastausta mieltäsi askarruttavaan kysymykseen eLakimiehestä, ota rohkeasti yhteyttä Lakimiesliiton työ- ja virkasuhdeneuvontaan. Autamme jäseniämme monipuolisesti työelämään liittyvissä asioissa! Jäsenenämme saat esimerkiksi maksutonta työ- ja virkasuhdeneuvontaa ja uravalmennusta.

Miten saan edun käyttööni?
Ota palvelu käyttöösi jäsenportaalista.

Mistä saan lisätietoja?
Työelämätiimi, Jaana Meklin, jaana.meklin@lakimiesliitto.fi, puh. 040 074 1686

Tutustu Lakimiesliiton kaikkiin jäsenetuihin osoitteessa lakimiesliitto.fi/jasenedut

Hän

Monimuotoisen median asialla

Teksti: Diana Törnroos Kuva: MTV Oy/Inka Luomanmäki

OTM Taina Roth on työskennellyt miltei koko 20 vuoden mittaisen uransa digitaalisen median parissa asiantuntija- ja johtotehtävissä, muun muassa tekijänoikeus- ja pelialalla. Tammikuussa hän ryhtyi hoitamaan MTV:n yhteiskuntasuhteita omasta yrityksestä käsin.

– Minussa on aimo annos maailmanparantajaa, ja luotettava media on olennainen osa toimivaa demokratiaa. MTV:llä tunnen tekeväni tärkeää työtä vaalimalla monimuotoista mediakenttää, Roth sanoo.

Toimialalla riittää hänen mukaansa haasteita ratkottavaksi, mutta toisaalta alalla on valtavasti mahdollisuuksia.

Isoin asia Rothin työssä on aluksi tasavertaisten kilpailuolosuhteiden varmistaminen suhteessa esimerkiksi Googlen ja Facebookin kaltaisiin isoihin alustoihin. EU-tasolla valmistellaan tähän liittyviä digipalvelu- ja digimarkkinasäädöksiä.

– Myös kotimaassa on huolehdittava, että valtio esimerkiksi tukee mediakenttää tasapuolisesti. Kesäloma taas voi vierähtää uudistettavaa tekijänoikeuslakia koskevan hallituksen esitysluonnoksen kanssa.

Juristin koulutuksesta on yhteiskuntasuhteiden hoitamisessa hyötyä, antaahan se esimerkiksi hyvän ymmärryksen lainsäädäntöprosessista. Tärkeintä ovat kuitenkin viestintätaidot.

– Täytyy pystyä hahmottamaan olennainen ja vielä viestiä se lyhyesti ja ytimekkäästi vastaanottajalle. Uskoisin, että tässä asiassa on monella juristilla opettelemista.

Murroksessa olevalla mediaalalla on valtavat haasteet mutta myös mahdollisuudet.

Suomen tiedepalkinto professori Martti Koskenniemelle

SUOMEN tiedepalkinto 2021 on myönnetty **Martti Koskenniemelle**, Helsingin yliopiston kansainvälisen oikeuden professorille. Palkinto on Suomessa työskentelevälle tutkijalle tai tutkijaryhmälle myönnettävä tunnustus merkittävästä tieteellisestä työstä. Palkinto on suuruudeltaan 100 000 euroa, ja sen myöntää opetus- ja kulttuuriministeriö Suomen Akatemian hallituksen esityksestä.

Koskenniemen tutkimuksissa yhdistyy diplomaattitaustasta nouseva kansainvälisen oikeuden käytännön ymmärrys aiheen monipuoliseen teoreettiseen pohdintaan ja kriittiseen tarkasteluun. Viimeisen kolmen vuosikymmenen aikana Koskenniemi on vaikuttanut merkittävästi kansainvälisen oikeuden piirissä käytyyn teoriakeskusteluun.

Koskenniemi on perustamansa Helsingin yliopistossa toimivan Kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien Erik Castren -instituutin johtaja. Hän on toiminut akatemiaprofessorina 2005–2009 ja 2013–2017.

– Ajassa, jossa kansainväliset suhteet ja maailmanpolitiikka näyttäytyvät entistä enemmän vahvemman oikeutena, on tärkeää, että asioita ratkaistaan kansainvälisen oikeuden keinoin. Koskenniemen laaja työ on mahdollistanut huomion kiinnittämisen sellaisiin kysymyksiin, jotka perinteisessä kansainvälisen oikeuden opeissa on ohitettu. Koskenniemen tarkastelussa kansainvälinen oikeus osoittautuu kohteeksi, joka helposti jää joko valtapolitiikan tai utopistisen idealismin välineeksi, tiede- ja kulttuuriministeri **Antti Kurvinen** sanoi jakaessaan palkinnon 1.6. järjestetyssä Tiedefoorumissa.

Helsingin yliopisto / Linda Tammisto

Lakimiesten ja Lääkärien työttömyyskassat yhteen?

Lakimiesten työttömyyskassa ja Lääkärien työttömyyskassa ovat aloittaneet valmistelut sulautumisesta yhdeksi kassaksi. Suunnitelman mukaan Lakimiesten työttömyyskassa sulautuisi Lääkärien työttömyyskassaan 1.1.2022.

Uusi yhteinen kassa mahdollistaa paremman varautumisen tulevaisuuden muutosten ja velvoitteiden täyttämiseen. Kassat muodostavat yhdistyessään vakavaraisen ja kustannustehokkaan työttömyyskassan.

Lopullinen päätös sulautumisesta tehdään syyskuun alussa, jolloin molemmat kassat järjestävät ylimääräisen kassankokouksen (ks. viereinen kokouskutsu).

Sulautuminen ei edellyttäisi toimenpiteitä Lakimiesten työttömyyskassan nykyisiltä jäseniltä, sillä jäsenyyden siirto tapahtuu automaattisesti ja jäsenten työttömyysturva jatkuu katkeamattomana.

Lakimiesten työttömyyskassalla on lähes 13 000 jäsentä ja Lääkärien työttömyyskassalla lähes 24 000 jäsentä.

37 000

Lakimiesten ja Lääkärien työttömyyskassoilla on yhteensä lähes 37 000 jäsentä.

35

LASTA

Luonnoksessa lastensuojelulain muuttamisesta esitetään lastensuojelun sosiaalityöntekijämitoituksesta säätämistä. Yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä voisi olla vastuullaan enintään 35 lasta vuonna 2022. Myöhemmin mitoitus olisi enintään 30 lasta/sosiaalityöntekijä.

KUTSU

Lakimiesten työttömyyskassan ylimääräinen kassan kokous pidetään tiistaina 7.9.2021 klo 16.30 Lakimiesliiton Ylähuone-kokoustiloissa (Uudenmaankatu 4–6 B, 3. krs, Helsinki). Kokouksessa päätetään Lakimiesten työttömyyskassan sulautumisesta Lääkärien työttömyyskassaan ja siihen liittyvistä toimenpiteistä.

Sulautumista koskevat asiakirjat ovat kahden viikon ajan ennen kokousta jäsenten nähtävinä Lakimiesten työttömyyskassan toimistossa, Uudenmaankatu 4–6 B, 2. krs, Helsinki, klo 13.00–14.30.

Kokousjärjestelyjä varten kokoukseen osallistumisesta pyydetään ilmoittamaan 31.8.2021 mennessä sähköpostitse osoitteella palvelut@lakimiestentk.fi.

Lakimiesten työttömyyskassa
Hallitus

LAKIMIESTEN TYÖTTÖMYYSKASSA

Töitä toimistolla vai kotona?

Paikkavapaa työ ja monipaikkaiset toimistot tarjoavat jatkossa entistä useammalle tietotyöläiselle ja työnantajalle joustavuutta. Moni asia vaatii kuitenkin huomiota ennen lopullista hyppäystä uuteen.

Teksti **JUSSI-PEKKA AUKIA** | Kuvitus **ANNA-KAISA JORMANAINEN**

Työtä ei todellakaan tehdä kuten ennen, tiukasti tiettyyn fyysiseen paikkaan sitoutuen. Sitran tulevaisuusasiantuntija **Mikko Dufva** sanoo, että kehityksen taustalla ovat digitalisaatio ja työn organisoitumisen muutokset, mutta myös ympäristökysymykset. Lopullisesti meidät kuitenkin pakotti etätyöhön korona.

Digitalisaatio käynnistyi PC-tietokoneiden, kännyköiden ja sähköpostin myötä, ja kehitys on hiljalleen mahdollistanut etätyön yhä paremmilla ja tehokkaammilla välineillä. Vaikka olisimme toimistolla, työ on joka tapauksessa verkossa.

– Tulevaisuuden kannalta on olennaista pohtia, mitä uusia tapoja työn tekemiseen olemme pandemia-aikana oppineet ja mitä me niistä haluamme säilyttää.

Mikromanageroinnista aktiiviseen huolenpitoon

Vapaus fyysisen työpaikan kahleista vaikuttaa työn organisointiin. Verkostomainen toimintamalli ja työntekijöiden autonomia tukevat osaltaan riippumattomuutta paikasta ja ajasta.

– Luopuminen fossiilisista polttoaineista muuttaa sitä, mitä tehdään. Mutta se muuttaa myös sitä, miten tehdään, liikutaan ja käytetään tiloja. Työmatkailua kannattaa vähentää, jos sitä ei saada kestäväksi. On kuitenkin myös ongelmallista, jos ihmiset muuttavat etätyön rohkaisemina alueille, joissa ei ole julkista liikennettä ja joissa palvelut ovat kaukana.

Jatkossa työtä tehdään siellä, missä sitä on järkevintä tehdä.

– Kasvukeskukset ja niiden ympäristökunnat kasvavat edelleen.

Monipaikkaisuus lisääntyy heillä, joille se on mahdollista. Työ ei kuitenkaan ole ainoa asia, joka vaikuttaa sijoittumiseen: perhe, ystävät ja koulujen ja muiden palvelujen läheisyys vaikuttavat myös.

Kun paikkaan liittyvät rajat hämärtyvät, työntekijän autonomia lisääntyy ja työnhallinnan ja työsuunnittelun taidot korostuvat.

– On tärkeää osata asettaa rajat työn ja vapaa-ajan välille, jotta työstä ehtisi myös palautua. Samoin oma vastuu työyhteisön hyvinvoinnista kasvaa, kun yhteistä fyysistä kahvihuonetta ei enää ole, Dufva sanoo.

– Tietotyön johtamisessa mikromanageroinnin on jo korvannut palveleva ja mahdollistava johtamisote ja luottamus työntekijöiden kykyyn toimia itsenäisesti. Etätyössä esimieheltä vaaditaan kuitenkin myös aktiivista huolenpitoa työntekijöiden hyvinvoinnista.

Laitteet toimivat, entä ihmiset?

Pandemian aiheuttama hyppäys etäneuvottelujen pitämisessä on ollut merkittävä. Dufva uskoo, että ainakin osa palavereista pidetään jatkossakin etänä, vaikka rajoitukset poistuisivat ja työpaikoille palattaisiin.

– Etäyhteyksissä käytettävä teknologia ja palvelujen laatu on hioutunut ja parantunut vuoden aikana selvästi. Mutta vielä tärkeämpää on, että etätyön käytännöt ja kulttuuri ovat kehittyneet ja osataan toimia pääsääntöisesti virtuaalisesti. Toki joissakin organisaatioissa kaikki tämä oli jo entuudestaan tuttua.

Entä korvautuvatko etäpalavereissa kaksiulotteiset videoruudut kolmiulotteisuuden tuovilla virtuaalikypärillä?

– Nähtäväksi jää, yleistyvätkö erilaiset virtuaalitodellisuuden palvelut ja ratkaisut pidemmällä tähtäimellä – ja haluammeko edes niiden yleistyvän. Usein yhteydenpitoon riittää pelkkä puhelin.

Etäpalavereiden puuduttavuutta voi pienentää kulttuurisin keinoin ja mitoittamalla palaverit aivoterveyden näkökulmasta oikein.

– Vuoden takainen kertahyppäys toimistoista etätyöhön tuotti takapakkia ergonomialle ja työyhteisöjen henkiselle hyvinvoinnille. Nyt hankitaan jo työtuoleja koteihin. Jatkossa kannattaa miettiä, miten ei-formaali yhteydenpito ja yhteisöllisyys toteutettaisiin monipaikkaisessa työssä.

Silmät avoinna joustavampaan työhön

Lakimiesliiton hallituksen puheenjohtaja **Marika Valjakka** sanoo, että liitto kannattaa joustoja työelämään ja pitää monipaikkaista työtä myönteisenä asiana. Samalla on kuitenkin huolehdittava työn tekemisen edellytyksistä.

– Liitto haluaa olla aktiivinen paremman työelämän puolestapuhuja. Pandemiavuonna etätyöstä saatu oppi mahdollistaa entistä toimivamman ja joustavamman työelämän rakentamisen, Valjakka linjaa.

– Korona on näyttänyt, että etätyö sujuu. Toki se on tarjonnut uudenlaisia haasteita niin esimiehille kuin työntekijöille.

Etätyö ei ole aiheuttanut ylikäymättömiä vaikeuksia ainakaan niille työntekijöille, joilla kaikki käsiteltävä tieto on joka tapauksessa verkossa.

– Oman työläppärin kytkeminen järjestelmään sujuu työpaikalla ja kotona yhtä helposti ja turvallisesti. Isompi kysymys on saunaan tai makuuhuoneeseen perustetun työpisteen ergonomia ja muut olosuhteet, Valjakka pohtii.

– Selvitettävää on paljon. Onko työtapaturmavakuutus riittävän kattava etätyöläisen näkökulmasta? Voiko

Kahvihuoneessa ja käytävillä vaihdetaan hiljaista tietoa ja kysytään neuvoa matalalla kynnyksellä.

työnantaja kustantaa työntekijälleen kotiin ergonomisen työpisteen ilman veroseuraamuksia? Ja mikä on työterveyshuollon rooli etätyöläisten ergonomian ja turvallisuuden varmistamisessa?

Asiat eivät koronavuonnakaan ole jääneet hoitamatta eivätkä päätökset tekemättä. Työ on kuitenkin myös muuta kuin tehtävien hoitamista.

– Esimiehet ovat pyrkineet kehittämään uusia tapoja luoda yksiköihinsä yhteisöllisyyden henkeä. Mikään verkkotapaaminen ei kuitenkaan korvaa aitoa läsnäoloa. Kahvihuoneessa ja käytävillä vaihdetaan hiljaista tietoa ja kysytään neuvoa matalalla kynnyksellä, Valjakka muistuttaa.

Etä- ja läsnätarpeet toimitilastrategiaan

Oikeusministeriön hallinto- ja ohjausosaston osastopäällikkö **Tapio Laamanen** pitää työn muutosta merkittävänä myös oikeushallinnon näkökulmasta. Valtiolla on käynnissä toimitilastrategian uudistamishanke, johon ajan muutokset heijastuvat.

– On selvää, että etätyö on tullut jäädäkseen ja jatkuu varmasti laajana myös koronan jälkeen. Muutos on merkittävä ja pysyvä, ja se täytyy ottaa huomioon tekeillä olevassa toimitilojen uudistamishankkeessa, Laamanen sanoo.

– Valtionvarainministeriön johdolla keväällä 2021 käynnistynyt hanke valmistuu toukokuun loppuun mennessä. Sen jälkeen se käy läpi asianmukaiset käsittelyt, ja jos hyvin käy, strategia voidaan antaa valtioneuvoston periaatepäätöksenä heti kesälomakauden jälkeen.

Normaalissa toimistotyössä on tehty korona-aikana lähes sataprosenttista etätyötä. Mutta oikeushallinnossa on myös tehtäviä, joissa läsnätyötä tarvitaan, Laamanen muistuttaa. Esimerkiksi lainkäyttötehtävissä istunnot ja asiakastapaamiset edellyttävät läsnäoloa.

Käräjät istutaan jatkossakin pääsääntöisesti paikan päällä. Näin tehtiin pandemiankin aikana valtaosassa istuntoja.

– Videoyhteyden käyttöä on viime vuosina laajennettu niin, että kaukana istuntopaikasta asuvat ovat voineet osallistua videoyhteydellä sellaisesta toimipisteestä, joka sijaitsee lähempänä. Tällaisia keinoja on lisätty varsin vahvasti ja välineistöä hankittu, mistä oli apua myös koronan aikana. Oikeudenkäyttöön liittyvä valmistelutyö sopii kyllä hyvin etänä tehtäväksi.

31

PROSENTTIA

Suomalaisista 31 prosenttia teki jo ennen koronaa pääosin paikkariippumatonta työtä ja kertoi käyttävänsä yli 80 prosenttia työajastaan työtehtäviin, jotka eivät olleet sidottu fyysisesti yhteen tai useampaan työskentelypaikkaan.

Lähde: Covid-19, luottamus ja digitalisaatio. Tutkimus etätyöstä ja sen järjestymisestä Suomessa keväällä ja syksyllä 2020 Copyright © Anne Kovalainen, Seppo Poutanen, Johanna Arvonen, Turun yliopisto.

Valtion toimitilastrategiassa pohdittavaa

Kun valtion toimitilastrategian muutos uudistaa toimitiloja yhteiskäyttöisiksi monitiloiksi, myös läsnätyöhön sidottujen työntekijöiden työolosuhteet muuttuvat.

– Otetaanko juristien erityistarpeet uudistuksessa riittävän hyvin huomioon, Valjakka kysyy.

Ja miten tilat taipuvat ihmisten erilaisiin tehtäviin?

– Mitä esimerkiksi tehdään työntekijälle, joka tarvitsee jatkuvasti vetäytymistilaa mutta ei yhteisiä palaverinurkkauksia.

– Entä miten toimii juristi, kun hän puhelinaikanaan vastaa asiakkaidensa tiedusteluihin? Istuuko hän monitilan puhelinkopissa mappiensa ja työläppärinsä kanssa koko tuon ajan?

Valjakka muistuttaa, että merkittävä osa juristeista tarvitsee jatkossakin toimitiloja, jotka mahdollistavat riittävän rauhallisen yksilötyön ja tilaa.

EK: Etätyöskentelyyn on opittu luottamaan

ELINKEINOELÄMÄN keskusliiton johtava asiantuntija Mika Tuuliainen pitää pandemia-aikaa ainutlaatuisena globaalina laboratoriona, jossa jokainen yritys on päässyt kokeilemaan, mitä voi tehdä etänä ja mitä ei.

– Etätöitä pohditaan yrityskohtaisesti – mutta ei itseisarvona vaan asiakkaiden, liiketoiminnan, henkilöstön kokemusten ja tuottavuuden kautta. Syksyllä todennäköisesti nähdään, mihin asentoon Suomi laskeutuu ja mitkä ne hyvät käytänteet ovat, jotka jäävät pysyviksi, Tuuliainen pohtii.

– Me toivomme, että tilaisuudesta otetaan kaikki mahdollinen irti esimerkiksi tilaratkaisuissa. Yhteydet ja ohjelmistot ovat toimineet ja palaverikäytännöt ovat kehittyneet. Ja ennen kaikkea on saavutettu luottamus siihen, että etänä osataan tehdä töitä.

Tuuliainen muistuttaa, että tehokkuuden ja tuottavuuden ohella pitää huolehtia myös työntekijöiden hyvinvoinnista ja työyhteisön ilmapiiristä ja kulttuurista.

– Se on johtamiselle iso haaste.

Myös totuttuihin toimistokäytäntöihin saattaa tulla uusi kulma:

– Vielä ennen koronaa pidettiin itsestäänselvyytenä, että monikäyttötiloissa työpisteiden hiiret ja näppäimistöt olivat kaikkien käytössä. Mitä siitä nyt ajatellaan?

Työnantajan osoitettava sopivat tilat

Toimitilastrategian uudistamishankkeen alussa käytiin keskusteluja, joissa haettiin alustavia linjauksia. Oikeusministeriö nosti tuolloin esiin oman alansa erityispiirteet ja muistutti, että etätyö ei täysin sovellu kaikkeen työhön.

– Olemme myös korostaneet, että kun toimitiloja uudistetaan, on tunnistettava keskittymistä vaativa työ. Sitä on lainkäyttötyössä enemmän kuin keskimäärin. Lisäksi on tunnistettava luottamuksellisuuden ja asiakaspalvelun erityisvaatimukset, Laamanen sanoo.

– Vaikka hankkeessa pääsääntönä on monitilaympäristö, periaatteena on kuitenkin todettu, että tilojen on tuettava tuloksellista toimintaa. Oikeusministeriö pitää myös tärkeänä, että tietyt työn erityispiirteet tulee jo tietosuoja- ja tietoturvasyistä ottaa tulevissa tilaratkaisuissa huomioon.

Käyntiasiointi on vähentynyt merkittävästi ja vähentyy jatkossakin, mutta se ei lopu kokonaan. Tämä edellyttää tarkoituksenmukaisia tapaamistiloja, joissa luottamuksellisuus on mahdollista varmistaa.

– Ja säädösten mukaan työntekijällä on aina oikeus tehdä työtä työnantajan osoittamassa paikassa, eikä työnantaja voi määrätä ketään etätöihin. Jos työn vaatima keskittyminen tai luottamuksellisuus eivät onnistu kotioloissa, työnantajan pitää osoittaa tilat työpaikalta.

Lakimiesliiton Marika Valjakka pitää erittäin myönteisenä, että oikeusministeriö on kannanotoissaan tuonut selkeästi esille oikeudellisten tehtävien erityisluonteen.

– Tässä on tehty hyvää yhteistyötä, ja myös Lakimiesliiton ääni on tullut kuulluksi. •

Jos työn vaatima keskittyminen tai luottamuksellisuus eivät onnistu kotioloissa, työnantajan pitää osoittaa tilat työpaikalta.

Älä kompastu tauolla etätyössä

JURISTIEN työtapaturmat liittyvät yleensä työmatkaan tai toimistolla ja tauoilla liikkumiseen työskentelyn lomassa. Työnantajan ottama lakisääteinen vakuutus korvaa työtapaturmasta aiheutuneen vamman tutkimus- ja hoitokulut sekä tarvittaessa kuntoutuksen. Vakuutus sisältää myös korvausta tai eläkettä, jos tapaturmasta seuraa työkyvyttömyys.

Etätyössä vakuutuksen korvausala on kuitenkin suppeampi kuin työpaikalla, sillä vain työnteon yhteydessä sattunut tapaturma katsotaan työtapaturmaksi.

Vakuutuksesta ei siis korvata tapaturmia, jotka sattuvat lounas- tai kahvitauolla tai kun lasta vie päiväkotiin. Korvattavaksi tapaturmaksi voitaisiin katsoa esimerkiksi kaatuminen työpuhelun aikana ja siitä aiheutuva vamma tai jalalle putoavan työläppärin aiheuttama jalkaterän murtuma.

Vakuutuksen rajaaminen etätyössä vain varsinaisesta työstä aiheutuviin riskeihin perustuu ajatukseen, että työnantaja ei voi määrätä ja valvoa kodin turvallisuutta työympäristönä tai työntekijän tekemisiä työpäivän aikana.

Työnantaja voi varmistaa, että työntekijät ovat turvattuja tapaturman varalta koko ajan. Työnantaja voi liittää pakolliseen turvaan vapaaehtoisen vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen.

Lähde: Jaana Meklinin blogikirjoitus Lakimiesliiton verkkosivuilla www.lakimiesliitto.fi 25.3.2021

Lausunto, väritys vai haastattelu

Kuluttaja-asioihin erikoistunut juristi **Tuula Sario** tuskaili Twitterissä joidenkin toimittajien tapaa kirjoituttaa juttu haastateltavalla.

”Olin sopinut haastattelusta, joka kääntyi siihen, että toimittaja haluaa vastaukset laajoihin kysymyksiin kirjallisesti. Eikä kysymyksiä ollut ihan vähän. En suostunut.”

Viestiketjussa monella oli samanlaisia kokemuksia. Kirjailija **Tommi Kinnunen** kertoi törmänneensä vastaavaan.

”Tympein oli kerta, jolloin toimittaja oli lopulliseen juttuun lisäillyt kommenttieni väliin kuvitteellisia havaintoja (’sanoo Kinnunen ja kaataa toisen kupillisen teetä’), ihan kuin haastattelu olisi tehty naamakkain.”

Ainakin uutistoimittajia on puhuttanut enemmän vastakkainen ilmiö. Meidän kokemuksemme mukaan yhä useampi haastateltava kieltäytyy antamasta haastattelua kasvokkain tai puhelimessa ja suostuu vastaamaan kysymyksiin vain kirjallisesti.

Toimittajalle haastattelu ei ole haastattelu, jos se on tehty sähköpostitse. Se on lähinnä lausunto. Sähköpostikommunikointi sulkee pois jatkokysymykset ja antaa ”haastateltavalle” mahdollisuuden kiertää ikävät kysymykset jaarittelemalla puuta heinää.

Tämän takia toimittajat haluavat haastella, siis jutella, haastateltavan kanssa. Niin minäkin. Hätätilassa olen kyllä itsekin joskus lähettänyt kysymykset ja toivonut, että niihin tulee edes jotenkin julkaisukelpoiset vastaukset.

Näin olen tehnyt erityisesti silloin, kun juttuun on ollut välttämätöntä saada kritiikin kohteeksi joutuvan kannanotto, mutta hän ei suostu muuhun kuin kirjalliseen kommunikaatioon. Joskus taas uutisjuttuun halutaan kommentti kiireiseltä ministeriltä, ja toisinaan kommentin antaja istuu sellissä, jolloin kannanoton välittää hänen asianajajansa.

Viestintäkanava ei sinänsä tuhoa juttua. Ehdoton edellytys kuitenkin on, että kyse on nimenomaan kommunikaatiosta eli kahteen suuntaan kulkevasta viestinnästä. Kerran tein haastattelun Messengerin välityksellä, varsin hyvällä menestyksellä.

Haastateltava oli erittäin vaikeasta henkilökohtaisesta asiasta kertonut tavis, jolla ei ollut lainkaan kokemuksia mediasta. Hän toivoi haastattelukanavaksi Messengeriä. Ehkä hän ajatteli, että kaikki toimittajat ovat tv-sarjoista tuttuja kyynisiä vääristelijöitä. Jos haastattelun tekeminen Messengerin välityksellä sai hänet tuntemaan olonsa turvalliseksi, se oli oikea valinta.

Ennen haastattelua kävimme lyhyen puhelun, jossa tarkistin muutamalla kysymyksellä, että kanavan toisessa päässä todellakin on oikea henkilö. Tein hänelle haastattelun teemasta muutaman faktakysymyksen, johon kukaan muu ei olisi osannut vastata, ainakaan sujuvasti.

Haastattelu sujui mielestäni yllättävänkin hyvin. Haastateltava vastasi avoimesti kaikkiin kysymyksiini, jopa tosi outoihin. Olin kirjoittamassa juttua, johon piti saada läsnäolon tuntua. Sen takia kyselin joutavilta vaikuttavia seikkoja, kuten sitä, millainen ilma oli ollut tapahtumahetkellä (tsekkasin Ilmatieteen laitokselta, että hän muisti sen oikein) ja mitä hän juuri sillä hetkellä ajatteli.

Toki jutusta jäi puuttumaan jotain. Koska emme tavanneet, en voinut kuvailla hänen ilmeitään, eleitään tai vaikkapa taukoja ennen vastausta. Enkä sitä, oliko hän kaatanut itselleen toisen kupillisen teetä.

Ainakin yhden asian pitäisi olla selvä jokaisella toimittajalle: tarinaa ei väritetä itse keksityillä teenkaatokohtauksilla edes narratiivisissa feature-jutuissa.

Journalismissa on aina pyrittävä totuuteen, merkityksettömiä yksityiskohtia myöten. Tehtiinpä haastattelu millä tavalla tahansa.

Toimittajalle haastattelu ei ole haastattelu, jos se on tehty sähköpostitse.

SUSANNA REINBOTH
oikeustoimittaja, Helsingin Sanomat
susanna.reinboth@hs.fi

Lähtötilanne

VIHAPUHE YLEISTYY

Vihapuhe ja maalittaminen ovat yleistyneet 2010-luvulla. Pahimmillaan ne voivat olla uhka demokratialle. Maalittamisen kohteeksi ovat joutuneet niin viranomaiset, oikeudenhoidon ammattilaiset, tutkijat, poliitikot kuin tavalliset sosiaalisen median käyttäjätkin.

Ruutu 1

LAKIMIESLIITTO JA MUUT JÄRJESTÖT TARTTUVAT TOIMEEN

Lakimiesliitto teki ensimmäiset kannanotot aiheesta vuonna 2019. Aihe oli esillä myös liiton samana vuonna pitämässä mediatilaisuudessa. Lakimiesliiton hallituksen silloinen puheenjohtaja Antero Rytkölä piti maalittamista muutenkin voimakkaasti esillä oman kautensa aikana. Liiton tuore hallituksen puheenjohtaja Marika Valjakka on jatkanut samaa työtä. Samaan aikaan myös muut toimijat ja järjestöt alkoivat puhua asiasta ja vaatia toimenpiteitä maalittamisen ehkäisemiseksi. Esimerkiksi poliisit ja monet oikeusalan järjestöt ovat asettuneet tukemaan Poliisihallituksen, Valtakunnansyyttäjänviraston (nykyisin Syyttäjälaitos) ja käräjäoikeuksien laamannien lakiesitystä maalittamisen kriminalisoinniksi.

Maalittaminen kuriin

Sekä juristit että monien muiden alojen asiantuntijat joutuvat säännöllisesti vihapuheen ja maalittamisen kohteeksi. Lakimiesliitto ajaa maalittamisen kriminalisointia ja korostaa työsuojelun merkitystä.

Teksti **PI MÄKILÄ**

Lakimiesliitto on viime vuosina nostanut voimakkaasti esiin maalittamisen erittäin haitallisena yhteiskunnallisena ilmiönä. Maalittaminen on järjestelmällistä toimintaa, jolla pyritään vaientamaan ihmisiä tai vaikuttamaan heidän toimintaansa uhkailemalla tai esimerkiksi levittämällä heidän yksityistietojaan. Maalittaminen kohdistuu niin julkisen kuin yksityisen sektorin toimijoihin. Oikeudenhoidon ammattilaisiin kohdistuessaan se vaarantaa pahimmillaan oikeusvaltion toiminnan.

Lakimiesliitto ajaa maalittamisen kriminalisointia, sillä kriminalisointi toisi ilmiön tunnistettavaksi ja tekisi ilmiöstä puhumisen helpommaksi. Myös työyhteisöjen mahdollisuudet tunnistaa ilmiö entistä paremmin helpottuisivat. Työnantajien on lisäksi annettava riittävää tukea tilanteissa, joissa työntekijä joutuu maalittamisen kohteeksi.

Oikeusministeriön vuonna 2020 julkaiseman selvityksen mukaan lainsäädäntöön ei maalittamisen osalta nähdä kuitenkaan muutostarpeita. Lakimiesliitto on aiheesta eri mieltä: rangaistussäännöstä tarvitaan sekä oikeudenhoidon ja hallinnon toimintakyvyn että esimerkiksi sananvapauden turvaamiseksi.

Lakimiesliitto ei ole mielipiteineen yksin. Myös lukuisat muut oikeudenhoidon toimijat ja esimerkiksi akavalaiset liitot ovat nostaneet esille maalittamisen ongelmia sekä lainsäädännön ja työsuojelun kehittämistarpeita. •

Juttuun on haastateltu Lakimiesliiton viestintäjohtaja Janne Laukkasta.

Kriminalisointi toisi ilmiön tunnistettavaksi ja tekisi ilmiöstä puhumisen helpommaksi.

Ruutu 2

LIITTO NOSTAA AIHEEN JULKISEEN KESKUSTELUUN

Maalittaminen oli Lakimiesliiton aiheena esimerkiksi vuoden 2019 Lakimiespäivässä ja vuoden 2020 Suomi-Areenassa. Aihe herätti paljon kiinnostusta sekä yleisössä että mediassa. Muun muassa oikeusministeri Anna-Maja Henriksson kommentoi, että maalittamiseen ja muuhun uhkailuun suhtaudutaan hallituksessa vakavasti.

Ruutu 3

TIIVISTÄ YHTEISTYÖTÄ JÄRJESTÖJEN KANSSA

Lakimiesliitto on tehnyt aiheen tiimoilta tiivistä yhteistyötä jäsenjärjestöjensä ja Akavan kanssa. Tuoreimpana esimerkkinä on Akavan piirissä toteutettu kattava selvitys ilmiön laajuudesta akavalaisilla aloilla. Tulokset julkaistiin huhtikuussa 2021. Lisäksi liitto on tehnyt vuoden 2021 alkupuolella yhteistyötä muun muassa Julkisalojen koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn kanssa.

Ruutu 4

VAIKUTTAMISTYÖ JATKUU

Lakimiesliitto piti maalittamisen torjuntaa esillä kevään puoliväliriihen vaikuttajatapaamisissa. Yhteistyö jäsenjärjestöjen kanssa jatkuu myös tiiviinä. Kriminalisoinnin ohella liitto korostaa työsuojelullisten keinojen merkitystä. Työnantajilla tulee olla selvät toimintatavat maalittamisen kohteeksi joutuneen työntekijän suojaamiseksi.

Päämääränä

MAALITTAMISEN KRIMINALISOINTI

Kriminalisointitavoitteen ohella työsarkaa riittää siinä, että maalittaminen tunnistettaisiin ilmiönä työpaikoilla ja sen kohteeksi joutuneille olisi tarjolla tarvittavaa tukea.

– Toivoisin, että minua arvostettaisiin urallani nimenomaan hyvänä juristina, valtiovarainministeriön kansliapäällikkö Juha Majanen sanoo.

JUHA MAJANEN:

Juristien nostettava profiiliaan

Valtiovarainministeriön viides juristitaustainen kansliapäällikkö korostaa talouskasvun merkitystä yhteiskunnallisessa kehityksessä ja kehottaa juristeja nostamaan vahvasti julkista profiiliaan.

Teksti **MERI ESKOLA** | Kuvat **ROOPE PERMANTO**

Heinäkuun 2021 alusta valtiovarainministeriön kansliapäällikön virkaan astunut oikeustieteen kandidaatti **Juha Majanen**, 52, kommentoi nimitystiedotteessa, että on hienoa saada tehdä töitä ”kestävän kasvun, maailman parhaan julkisen hallinnon ja talouden vakauden eteen”. Hänestä on tärkeää myös edistää ”uudistuksia ja uudistumista” koronakriisin jälkeen.

Majasen mielestä näiden tavoitteiden ajamisessa keskeinen asema on yhteiskunnan taloudellisella kehityksellä.

– Erityisesti koronakriisin jälkeen taloudessa on iso uudistumisen mahdollisuus. Sitä voidaan viedä eteenpäin niillä prosesseilla, joissa valtiovarainministeriöllä on rooli, hän sanoo työhuoneessaan Valtioneuvoston linnassa.

Valtionbudjetin perinteinen, kurinalainen mutta aktiivinen finanssipolitiikka on hyväksi, ja yhteiskunnan tutkimus- ja kehittämistoimintaan pitää sijoittaa, Majanen listaa keinoja.

– Tarvitsemme uudistuksia talouden rakenteisiin sekä investointeja ja kasvua tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja osaamiseen, jotta yhteiskunnan suorituskyky kasvaa.

Majanen korostaa työllisyysastetta lisäävien taloudellisten toimien merkitystä. Mutta juristina hänelle on sinänsä samantekevää, mitä toimet ovat.

– En ole ekonomisti eikä minulla ole aatteellista taustaa. Minulle on tärkeintä, että toimilla saadaan talouskasvua aikaiseksi.

Majanen ei juristina tarkastele vain yksittäisen taloustekijän, esimerkiksi etuusmuutoksen, vaikutusta työllisyystilanteeseen, vaan katsoo kokonaisuutta. Hänen mukaansa kunkin toimenpiteen taloudelliset, sosiaaliset ja hyvinvointivaikutukset pitäisi ymmärtää laajemmin, poikkitieteellisemmin. Näin tulevien sukupolvien oikeudetkin tulevat turvattua.

– Mielestäni esimerkiksi työhyvinvointia tai mielenterveysongelmia koskevien uudistusten vaikutuksia pitäisi pystyä laskemaan etukäteen. Juristina minusta kuulostaa hyvin houkuttelevalta, että voitaisiin ennaltaehkäistä kalliita seurauksia, hän sanoo.

Talouden rakenteet hyvinvointia edistämään

Majanen mainitsee esimerkkinä yhteiskunnan tarvitsemasta laaja-alaisesta talousajattelusta koronapandemian aikaisen etäopetuksen, joka voi synnyttää oppimisvajetta. Hän pitää sitä kestämättömänä. Mielenterveyden ongelmien on havaittu olevan suurim-

pia työpoissaolojen syitä, ja myös niihin puuttumalla voidaan lisätä työllisyyttä sekä nostaa nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointia.

– Jos Suomen talous jatkaa velkaantumistaan, tulevilla sukupolvilla ei ole enää vaihtoehtoa, kun IMF tai jokin muu ulkopuolinen taho tulee kertomaan, mitä pitää tehdä. Sellaiseen seinään ei saisi ajautua, Majanen sanoo.

Ratkaisu yhteiskunnan pyörittämiseen ja valtionvelan takaisinmaksuun löytyy kansantalouden kasvusta.

– Kun talous kasvaa, julkiseen talouteen syntyy tuloja. Niillä voidaan kehittää yhteiskuntaa. Talouden rakenteet olisi saatava sellaiseen kuntoon, että ne edistävät automaattisesti hyvinvointia.

Virkavastuu ja vaikutusvalta hajallaan

Talousasiat ovat toinen puoli valtiovarainministeriön pelikenttää, toinen puoli on hallintopolitiikka. Suomen julkishallinnon strategia on, että meistä tulee alalla maailman parhaita, kansliapäällikkö Majanen muistuttaa.

Ennen voittokorokkeelle nousua Majanen näkee yhtenä arviointikohteena julkishallinnon palveluiden laajasta keskittämisestä syntyneiden vastuiden hajautumisen.

– Esimerkiksi oikeuslaitoksessa toimitilat hankitaan Senaatti-kiinteistöiltä ja ICT-palvelut valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorilta. Tästä syntyy pitkiä ulkoistusketjuja. Pahimmillaan ne, joilla on virkavastuu varsinaisesta toiminnasta, eivät pysty suoraan vaikuttamaan toimitiloihin tai tietojärjestelmiin.

Majanen mainitsee esimerkiksi eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisut Puolustusvoimien räjähdevarastosta Ähtärissä, jossa räjähdeturvallisuus vaarantui.

Apulaisoikeusasiamies **Pasi Pölönen** puolestaan on puuttunut Senaatti-kiinteistöjen monopoliasemaan. Hän sanoi lausunnossaan maaliskuussa, ettei lainsäädäntö velvoita valtion viranomaisia ja laitoksia käyttämään Senaatti-konsernin tilapalveluja.

Juristien nostettava tarvittaessa äläkkä

Kansliapäällikkö huomauttaa, että palvelujen ulkoistamisissa pitäisi hakea aitoa parantamisen henkeä työn tekemiseen – eikä se välttämättä ole vastoin tehostamisen tavoitetta.

– Onko siinä esimerkiksi järkeä, että tuomarit, syyttäjät ja ulosottomiehet, jotka tekevät oikeudellisten kysymysten kannalta merkittäviä töitä, joutuvat käyttämään tuntikausia matkojensa järjestämiseen?

– Toimiva oikeudenhoito on yhteiskunnan jäsentyneen toiminnan perusta, ja siksi juristienkin pitäisi olla jatkuvasti hereillä, Juha Majanen toteaa.

Juha Majasen vinkki juristin polulle

ALAN poikkitieteellisyyden tunnistaminen on tärkeää: juristin tehtävissä joutuu hyödyntämään muiden alojen asiantuntijoita ja osaajia. On hyvä luoda verkostoja jo opintojen aikana tai uran alkuvaiheessa, jotta myöhemmin on porukka, jolle voi tarvittaessa soittaa ja kysyä asioita.

Majanen sanoo keskustelleensa aiheesta aikanaan esimerkiksi **Pauliine Koskelon**, entisen korkeimman oikeuden presidentin, kanssa.

– Emme kyllä saaneet mitään aikaiseksi. Ehkä on juristeille tyypillistä, että vain jutellaan asioista, hän hymähtää.

Toimiva oikeudenhoito on yhteiskunnan jäsentyneen toiminnan perusta, Majanen korostaa. Sen takia juristienkin pitäisi olla hereillä.

– Päivittäisessä juristin työssä iso osa asioista on rutiiniasioita eikä niissä ole kiinnostavaa perusoikeusulottuvuutta. Mutta jos emme ole koko ajan hereillä, läpi voi mennä jotain, joka kajoaa ihmisten perusoikeuksiin. Meillä asiat ovat hyvin, mutta eräissä Euroopan maissa oikeusvaltiokehitykseen näyttää kohdistuvan vakavia kysymyksiä.

Itse asiassa juristien ammattikunnan pitäisi nostaa profiiliaan, sanoo kansliapäällikkö.

– Esimerkiksi ekonomistit kirjoittelevat paljon ajatuksistaan, mutta en ole nähnyt paljonkaan juristien kirjoituksia kaikkia koskettavista asioista. Juristien pitäisi nostaa äläkkä, jos jokin taho tarjoaa ratkaisua, joka ei ole perus- tai ihmisoikeuksien näkökulmasta kestävä.

”Tutkinto sopii hyvin virkaan”

Juha Majanen ei suinkaan ole ensimmäinen juristi valtiovarainministeriön valtiosihteeri kansliapäällikkönä -virassa, vaikka viime vuosikymmeninä lakioppineet eivät ole toimistoa kansoittaneet. Edellinen juristi oli varatuomari **Teemu Hiltunen**, joka oli virassa 1974–89. Häntä edelsivät lakitieteen lisensiaatit **Paul Paavela** vuosina 1969–74 sekä **Paavo Säippä** vuosina 1959–69.

Ensimmäinen juristi tehtävässä oli **John August Héllen**, joka toimi osasto- ja kansliapäällikkönä sotavuosina 1940–47.

– Kansliapäällikön tehtäväksi määritellään laissa muun muassa ”lainsäädännön laadusta huolehtiminen”. Aika vaikea väittää, ettei se sopisi juristin perustutkintoon. Myös valtiovarainministeriön perustehtävät, lainsäädännön valmistelu ja Euroopan unionin asioiden hoito, ovat hyvin oikeudellisia lähtökohdiltaan.

Oikeustiedettä Juha Majanen ajautui opiskelemaan, koska yleisiä valmiuksia luova tutkinto tuntui hyvältä.

– Erikoisalani oli eurooppalainen rikosoikeus, mistä kiitos kuuluu Helsingin yliopiston rikosoikeuden professori **Raimo Lahdelle**. Ensimmäinen työpaikkani maa- ja metsätalousministeriössä koski harmaan talouden torjuntaa EU-rahoilla.

Ammatillisesti olen voinut olla viemässä yhteiskuntaa eteenpäin.

Kuka

JUHA MAJANEN

- Valtiovarainministeriön vt. valtiosihteeri kansliapäällikkönä 2020–21, valtiosihteeri kansliapäällikkönä 2021–
- Valtiovarainministeriön budjettisihteeri, neuvotteleva virkamies, budjettineuvos sekä hallinto- ja kehitysjohtaja, ylijohtaja 2002–2020
- Maa- ja metsätalousministeriön tarkastaja sekä ylitarkastaja 1999–2002
- Traffic Management Finland Oy:n hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja, Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen ja varapuheenjohtaja
- Oikeustieteen kandidaatti 2000, Helsingin yliopisto

EU-uran jatkaminen olisi edellyttänyt oikeustieteen lisensiaattityön tekemistä. Siihen työssäkäyvällä nuorella Majasella ei ollut mahdollisuutta.

– Vuosituhannen vaihteessa oli kiinnostava vaihe, kun unionilla ei ollut muodollista toimivaltaa rikosoikeudellisissa asioissa. Monella oli käsitys, ettei EU-oikeudella ole mitään tekemistä kansallisen rikosoikeuden kanssa. Sitten kävi ilmi, että olikin, Majanen toteaa.

Virkamiesuraansa kansliapäällikkö Juha Majanen on ollut tyytyväinen.

– Olen kokenut tehtäväni molemmissa ministeriöissä kiinnostavina, en ole ajatellut muuta uraa. Minusta on merkityksellistä, että olen ammatillisesti voinut olla ihan oikeasti viemässä yhteiskuntaa eteenpäin. •

ETSI ELÄMÄÄN MERKITYS, ÄLÄ NIINKÄÄN TARKOITUSTA

Elämän tarkoitusta on pohdittu niin filosofiassa, taiteissa kuin ihmisen yksinäisissä hetkissäkin. Lokakuun alun Lakimiespäivässä esiintyvä Frank Martela kehottaa etsimään mieluummin elämän – ja myös työelämän – merkitystä.

Teksti **JUKKA NORTIO** | Kuvitus **ISTOCK**

Elämän tarkoituksen pohdinta liittyy ulkopuolelta annettuun tarkoitukseen ja päämäärään. Se puolestaan on osa laajaa filosofista kysymystä: onko maailmassa tarkoitus tai päämäärä, filosofi **Frank Martela** avaa pohjattoman laajaa käsitettä.

– Elämän merkitys puolestaan on subjektiivinen tunne: tuntuuko elämä omasta mielestäni merkitykselliseltä. Henkilökohtaisen merkityksen luominen on relevantimpi kysymys kuin metafyysinen elämän tarkoituksen etsiminen.

Iloa arjesta ja myönteisestä vaikuttamisesta

Kun ihminen kokee työelämässään merkitystä, hänen ei välttämättä tarvitse tuntea suurta kutsumusta. Jo pienet arkiset asiat ovat olennaisia.

Autonomia
Kyvykkyys

– Työ luo merkitystä elämään, kun työssä pystyy auttamaan ihmisiä ja näkee, että työllä on ympäristöön myönteisiä vaikutuksia.

Merkitystä syntyy myös siitä, että työssä pääsee tekemään itselle tärkeitä tehtäviä siten kuin itse tuntee mielekkääksi.

– On tärkeää, että työ tuntuu omalta jutulta, ja että organisaatio tarjoaa riittävästi tilaa tehdä töitä järkevällä tavalla.

Työn merkityksellisyys osana elämän merkitystä

Ihmiselämä koostuu monista osatekijöistä, kuten työ, vapaa-aika, perhe-elämä, ystävät ja harrastaminen, ja elämä pitääkin nähdä merkityksellisyyden kannalta kokonaisuutena. Työelämän ei tarvitse täyttää kaikkia merkityksellisyyden osa-alueita, vaikka työ haukkaa ajallisesti ison osan elämästä.

Työntekijä voi olla innostunut ja sitoutunut työhönsä mutta kokea samalla, että se on yksinäistä. Silloin kannattaa hakea vuo-

Yhteisöllisyys

rovaikutusta muiden ihmisten kanssa vapaa-aikana – vaikka pelaamalla jalkapalloa.

Jotta työn merkityksellisyyttä voi kasvattaa, itselle merkitystä tuovat asiat täytyy tunnistaa. Silloin työtään voi pyrkiä muokkaamaan niin, että se vastaa omia tarpeita.

Martela avaa merkityksellisyyttä neljän psykologisen tarpeen kautta:

– Autonomiansa kannalta työntekijän on tunnistettava, mitkä ovat hänen kiinnostuksen ja innostuksen kohteensa ja mitkä työtehtävät tuntuvat omimmilta. Tällöin uraa voi lähteä viemään siihen suuntaan, että pääsee tekemään enemmän näitä tehtäviä.

– Kyvykkyyksiä on hyvä tunnistaa kollegoilta ja asiakkailta saadun palautteen perusteella, sillä ihminen ei aina välttämättä tunnista omia vahvuuksiaan. Mahdollisuus kehittää kyvykkyyksiä on tärkeä osa työn merkityksellisyyttä.

– Kun työntekijä haluaa kehittää yhteisöllisyyttään, hän luo työpäivään tietoisesti tilanteita, joissa voi kohdata asiakkaita, kollegoita ja yhteistyökumppaneita. Näissä tilanteissa ei keskustella vain asioista, vaan luodaan myös yhteyttä toisiin ihmisiin.

– Auttamisen ja hyvän tekemisen tunne liittyy siihen, että muistuttaa itseään työnsä vaikutuksista: ketä työni hyödyttää ja miten. Tässäkin palautteen merkitys on suuri.

Oma kiinnostus vai ulkoiset odotukset?

Työhön heittäytymisen kulttuuri on tyypillinen korkeasti koulutetuille asiantuntijoille, kuten lääkäreille ja juristeille.

– Jo pitkän koulutuksensa aikana ihmiset imeytyvät sisälle alan työkeskeiseen kulttuuriin.

Kun työntekijä on syvästi motivoitunut ja tuntee olevansa unelmatyössään, on vaara, että työ vie liikaa mennessään.

– Innostuminen ei ole vaarallista, mutta työntekijän on osattava rajata työ ja vapaa-aika. Se on koko ajan vaikeampaa, kun työvälineet ovat yhä useammalla läsnä myös työn ulkopuolella.

Martela antaa urasuunnitteluun neuvon, joka sopii hyvin lakimiehillekin:

– Mieti, kuinka paljon urasi on itse valittua ja omasta kiinnostuksestasi lähtevä ja kuinka paljon se kumpuaa ulkoisista odotuksista. Pidä siis huolta, että uraasi liittyvät haaveet, toiveet ja päämäärät ovat omiasi. Silloin työ tuottaa merkitystä elämääsi. •

Frank Martela esiintyy Lakimiespäivässä 1.10.2021 otsikolla: Onko juridiikasta elämän tarkoitukseksi?

Auttaminen

Tiukka hierarkia uhkaa merkityksellisyyttä

TYÖ sisältää usein vahvoja ulkoisia paineita ja vaatimuksia, jotka ohjaavat työtä enemmän kuin työntekijän näkemykset ja halu toteuttaa omaa osaamistaan. Ulkoiset kannustimet houkuttavat, vaikka ne eivät tuota merkitystä elämään.

– Kun keskitytään isomman bonuksen, komeamman tittelin tai kulmahuoneen saavuttamiseen, voi työntekijän huomio ohjautua merkityksellisyyden kannalta vääriin asioihin. Tällainen työkulttuuri voi olla jopa vahingollinen merkityksellisyyden kannalta, filosofi Frank Martela sanoo.

Pelkkä ulkoisiin tavoitteisiin pyrkiminen voi johtaa työntekijän pitkäjänteisyyden ja keskittymiskyvyn kärsimiseen. Loppuun palamisen riski kasvaa, kun työ ei tuota siltä odotettuja asioita.

– Työkulttuuri on usein hierarkkinen, ja sillä kontrolloidaan työntekijöiden tekemistä. Näin tukahdutetaan autonomisuuden kokemus.

Merkityksellisyyden tärkeys korostuu erityisesti tehtävissä, jotka vaativat luovuutta tai itsenäistä ongelmanratkaisukykyä. Ulkoisilla kannusteilla voi lyhytaikaisesti tehostaa rutiininomaista työtä, mutta työn laadun pitkäjänteinen parantaminen vaatii Martelan mukaan, että tekijä kokee työn nimenomaan merkitykselliseksi.

AITOJA KEINOJA OPINTOJEN KUORMITTAVUUDEN KEVENTÄMISEEN

Oikeustieteen opintojen kurssisisältöjen ja oppimisvaatimusten epätasaisuus kuormittavat opiskelijoita. Opiskelijajärjestöt ja Lakimiesliitto ovat esittäneet oikeustieteen koulutusyksiköille konkreettisia keinoja ennakoitavuuden parantamiseen ja siten kuormittavuuden keventämiseen.

Teksti **JENNA VUORELA** | Kuvitus **ISTOCK**

Kun oikeustieteen opiskelijajärjestöjen edustajista koostuva Lakimiesliiton opiskelijavaliokunta määritti vuoden 2021 kärkiteemoja, nousi yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista opintojen kuormittavuuden vähentäminen. Opiskelijat kokevat oikeustieteen opinnot kuormittaviksi, mikä heikentää heidän jaksamistaan.

– Kyse ei ole siitä, että opintojen substanssi olisi erityisen raskasta, vaan siitä, että jo valmiiksi vaikeiden kurssien kuormittavuus on epätasaista, epävarmaa ja välillä epäloogistakin, selventää Lakimiesliiton opiskelijakoordinaattori **Anni Marttala**.

Opiskelijat kokevat esimerkiksi, ettei opintopistemäärä kerro juurikaan kurssin todellisesta vaatimus- tai kuormittavuustasosta. Kurssien vaatimustaso vaihtelee suhteessa myönnettyihin opintopisteisiin, ja niiden koetaan olevan yleensä täyteen ahdettuja suhteutettuna kurssin suorittamiseen annettuun aikaan.

Toinen merkittävästi opiskelijoita kuormittava tekijä on epävarmuus siitä, miten oma osaaminen suhteutuu kurssivaatimuksiin. Oppimistavoitteet on kirjattu eri tasoisesti eri kurssien ja opetusyksiköiden välillä. Opiskelijajärjestöt toivovat, että oppimistavoitteet ja työmäärä olisivat selkeästi eriteltyjä.

– Etenkin etäopiskeluun ja Moodle-tentteihin siirtymisen jälkeen moni opiskelija on kokenut, etteivät tenttivaatimukset enää kohtaa oppimistavoitteiden kanssa, kertoo Marttala.

Neljä keinoa keventää kuormittavuutta

Vaikka yksittäisen opiskelijan kokemalle kuormittavuuden tunteelle voi olla useita syitä, on oikeustieteellisillä koulutusyksiköillä mahdollisuus vaikuttaa opintojen kuormittavuuteen paikallisella tasolla.

– Oikeustieteen koulutusyksiköissä on jo tunnistettu näitä haasteita, ja paljon hyvää niiden eteen on jo tehtykin. Haluamme vielä yhdessä opiskelijajärjestöjen kanssa nostaa keskusteluun sellaisia konkreettisia keinoja, joiden toteuttamiseen on matala kynnys, Marttala sanoo.

Yhdeksi keinoksi opintojen kuormittavuuden keventämiselle opiskelijajärjestöt ja Lakimiesliitto ehdottavat niin kutsuttua kuormittavuuslaskuria. Kurssikohtaisessa kuormittavuuslaskurissa määriteltäisiin muun muassa selkeät sivumäärät tenttikirjallisuudelle sekä esseetehtäville opintopistettä kohti. Näin varmistuttaisiin, että kurssien työmäärä ei vaihtelisi huomattavasti keskenään.

Lisäksi keinovalikoimaan toivotaan julkisia arvosteluperusteita, mallivastauksia sekä yleistä palautetta kurssi- ja tenttikierroksesta kutakin kurssia kohti.

Kolmantena keinona ehdotetaan, että kursseja aikataulutetaan siten, että opiskelijalle jää aikaa palautua kurssisuoritusten välissä. Neljäntenä taas toivotaan, että jokaisesta kurssista laaditaan selkeät oppimistavoitteet ja vaatimukset kurssikuvaukseen. Näitä tavoitteita seurattaisiin kiinteästi niin opetuksessa kuin tentissä.

Uusia keinoja kaivataan kuitenkin etenkin, kun paluu etäopinnoista lähiopintoihin taas koittaa.

– Vaikka koronatilanne ja pitkään jatkunut etäopetus ovat monien jaksamisongelmien taustalla, peräänkuulutamme kunnianhimoisen kehitystyön tärkeyttä myös, kun yliopistot ja opiskelijat palaavat takaisin lähiopetukseen, Marttala toteaa. •

Opiskelijavaliokunta pähkinänkuoressa

OPISKELIJAVALIOKUNNAN tehtävänä on ideoida Lakimiesliiton toimintaa opiskelijoille sekä edunvalvontaan liittyviä vaikuttamisen paikkoja. Vuonna 2021 opiskelijavaliokunta asetti kärkiteemoiksi opintojen kuormittavuuden lisäksi opiskelijoiden jaksamisen ja opiskelijoiden työelämäkysymykset. Opiskelijavaliokunta koostuu oikeustieteen opiskelijajärjestöjen nykyisistä ja entisistä puheenjohtajista sekä Lakimiesliiton hallituksen jäsenestä ja hallituksen opiskelijaedustajasta. Valiokunta toimii myös opiskelijajärjestöjen yhteistyöelimenä.

Palstalla esitellään Lakimiesliiton moninaisia jäsenyhdistyksiä yhdistys kerrallaan.

Hyvän hallinnon ja työelämän puolesta

Hallintolakimiehet on oikea paikka julkisyhteisössä työskentelevälle juristille, joka on kiinnostunut edunvalvonnasta ja hyvästä hallinnosta. Aktiiviselle löytyy varmasti tekemistä.

Teksti **DIANA TÖRNROOS** | Kuvitus **ISTOCK**

1 Miksi yhdistys on olemassa?

Yhdistyksemme tarkoituksena on valvoa valtion, kuntien, seurakuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen palveluksessa olevien lakimiesten etuja sekä puolustaa hyvää hallintoa. Tavoitteena on, että hallinnossa työskentelevien lakimiesten asiat ovat työelämässä mahdollisimman hyvin.

2 Millaista toiminta on?

Hallintolakimiehet perustettiin pian 60 vuotta sitten puhtaasti edunvalvonnalliseksi yhdistykseksi. Toteutamme edunvalvontaa pääosin Lakimiesliitossa toimimalla ja olemme liiton julkisen sektorin suurimpia edunvalvontajärjestöjä.

Vuosikokousten yhteydessä olemme tehneet virastovierailuja ja tätä jatkamme, kun se on jälleen mahdollista. Korona-aikana ne ovat jääneet tietenkin väliin. Muuta yhteistoimintaa on ollut kovin vähän – mutta mitä enemmän saamme jäseniä mukaan vuosikokouksiin ja vierailuihin, sitä enemmän voimme lisätä vastaavaa toimintaa.

3 Mitä yhdistykseen kuuluminen antaa jäsenelle?

Olemme vaikuttaneet Lakimiesliiton kautta vahvasti hallinnossa työskentelevien lakimiesten palkkaneuvotteluihin ja palkkausjärjestelmien kehittämiseen sekä muuten työelämään. Ajamme kaikkien jäsentemme etua.

Jos haluaa olla aktiivinen, meidän jäsenenämme pystyy varmasti osallistumaan ja pääsee esille. Osallistumaan halukkaille löytyy kyllä paikkoja. Työskentely tapahtuu pääasiassa hallituksessa, ja työryhmiä perustamme, jos tarvetta tulee.

4 Miten toimintaan pääsee mukaan?

Jäseneksi pääsee esimerkiksi palautelomakkeen kautta tai ottamalla suoraan yhteyttä johonkuhun hallituksemme jäseneen. Palautelomake ja yhteystiedot löytyvät sivustoltamme. Samalla voi kertoa, jos aktiivinen osallistuminen kiinnostaa, ja siitä voi ilmoittaa myös vuosikokoukseen osallistuessaan.

5 Terveiset jäsenyydestä kiinnostuneelle

Kehotan kaikkia hallinnossa työskenteleviä lakimiehiä liittymään jäseneksi ja osallistumaan toimintaan. Meidän jäsenyytemme on reitti työelämän kehittämiseen ja etujen aktiiviseen ajamiseen. Ensi vuonna yhdistyksellämme on juhlavuosi, kun täytämme 60 vuotta.

Kysymyksiin vastasi yhdistyksen puheenjohtaja Pekka Liesivuori. Hallintolakimiehet-Förvaltningsjurister ry · Perustettu 1962 · Jäseniä n. 125 · Jäsenmaksu 30 euroa vuodessa · Yhteys: puheenjohtaja pekka.liesivuori@okv.fi, www.hallintolakimiehet.fi > Palaute

Urapalvelut

Lakimiesliiton urapalveluiden avulla kehität osaamistasi ja verkostoidut kollegoidesi kanssa.

Tilaisuudet ovat maksuttomia jäsenille!

LAKIMIESLIITTO
JURISTFÖRBUNDET

Pidä yhteystietosi ajan tasalla ja osallistu Lakimiesliiton verkostojen toimintaan

Esimiestyön haasteet korona-aikana?
Parhaat perheystävälliset työpaikat?
Pitämällä työpaikkatietosi ajan tasalla jäsenrekisterissämme pääset mukaan juuri sinulle suunnattuihin verkostotapaamisiin. Järjestämme vuosittain useita teemoitettuja vertaistapaamisia esimerkiksi perhevapaalla oleville ja johto- tai esihenkilötehtävissä toimiville juristeille.

Ilmoittautuminen: www.lakimiesliitto.fi/tapahtumat

Ilmoittautumiseen tarvitset jäsennumerosi ja jäsenportaalin salasanasi. Muistathan ilmoittaa ajoissa mahdollisesta esteestä, jotta varasijalla oleva pääsee mukaan.

Lisätietoja: Eero Blåfield, 041 458 0021,
eero.blafield@lakimiesliitto.fi

Tulossa syksyllä 2021: Juristin itsemyötätunto – kuormituksesta tasapainoon

Valmennusohjelma

Itsemyötätunto tarjoaa keinoja rakentaa myönteistä tapaa suhtautua itseensä sekä valmiuksia käsitellä hankalia tunteita ja kuormittavia työ- ja asiakastilanteita. Itsemyötätunto on taito, jota voi kehittää ja vahvistaa harjoittelun myötä.

Ainutlaatuisen valmennuksen tavoitteena on auttaa osallistujia omaksumaan myötätuntotaitoja oman työhyvinvoinnin tukemiseksi. Valmennus koostuu kolmesta webinaarista sekä itsenäisestä työskentelystä Howspace-alustalla.

Valmennuksen webinaarit:

- 14.9. klo 16.30–18.30 Mitä itsemyötätunto tarkoittaa ja voi antaa juristin työhön?
- 28.9. klo 16.30–18.30 Vahvana ja herkkänä – myötätuntotaidot apuna hankalissa tilanteissa
- 12.10. klo 16.30–18.30 Läsnäolon voima – mielen ja kehon yhteispeli

Valmentajina toimivat kokeneet kouluttajat.

Lakimiesrekrytointi

Lakimiesrekrytoinnin työpaikkailmoitukset suoraan sähköpostiisi – tilaa työpaikkavahti

Lakimiesrekrytointi on maksuton työnvälityspalvelu kaikille Lakimiesliiton jäsenille. Julkaisemme vuosittain yli 500 työpaikkaa! Löydä sinua kiinnostava työpaikka palvelustamme, olit sitten opiskelija, vastavalmistunut tai työelämässä jo vankkaa kokemusta hankkinut konkari.

Ota uusi työpaikkavahti käyttöösi näin:

- Kirjaudu jäsentunnuksillasi jäsenportaaliin.
- Avaa jäsenportaalissa Avoimet työpaikat -sivu.
- Valitse Avoimet työpaikat -sivulta, haluatko ilmoitukset kerran päivässä vai koosteena viikoittain. Saat päivittäiset ilmoitukset sähköpostiisi klo 17 jälkeen ja viikoittaiset perjantaisin klo 17.
- Klikkaa Lähetä-nappia, minkä jälkeen saat tilauksesta vahvistuksen sähköpostiisi. Saat viestit siihen sähköpostiosoitteeseen, jonka olet ilmoittanut jäsenrekisteriin.

Urapalvelut

Lisäpanostuksia liiton suosittuihin urapalveluihin (kesätauolla heinäkuun ajan)

Lakimiesliiton urapalvelut ovat vahvistuneet keväällä toukokuun ensimmäisellä viikolla. Jatkossa liiton jäsenet saavat uravalmennusta myös **Sanna Passilta** ja **Noona Hannilta**.

Sannalla on pitkä kokemus henkilökohtaisen uravalmennuksen tarjoamisesta myös Farmasialiitossa koulutuspolitiikan ja urapalveluiden asiantuntijana. Lakimiesliitossa opiskelijakoordinaattorin tehtävissä toiminut Noona vastaa jatkossa opiskelijayhteistyön lisäksi opiskelijoiden CV-kommentoinnista.

Sanna ja Noona antavat uravalmennusta keskimäärin päivän viikossa. Lisäksi valmennusta tarjoaa kokopäiväisesti uravalmentajamme **Heidi Hännikäinen**.

Uravalmennusajan saat varattua Lakimiesliiton nettisivuilla olevasta varauskalenterista.

Virtuaalivalmennukset – jatkuva ilmoittautuminen

Juristien työnhaun verkkovalmennus

Tule verkkovalmennukseen kehittämään työnhakutaitojasi! Työnhaun verkkovalmennus on itsenäisesti suoritettava kokonaisuus, jossa tehtäviä tehdään ja reflektoidaan omatoimisesti.

Juristien uravalmennus verkossa

Tule verkkovalmennukseen pohtimaan omiin uravalintoihisi vaikuttavia tekijöitä sekä tutustumaan henkilökohtaiseen uravalmennukseen. Uravalmennuksen verkkovalmennus on itsenäisesti suoritettava kokonaisuus, jossa tehtäviä tehdään ja reflektoidaan omatoimisesti

Pikahuollosta potkua työnhakudokumentteihin

Tarvitsetko pika-apua CV:n, työhakemuksen tai LinkedIn-profiilisi kanssa? Tuo ne pikahuoltoon! Pikahuolto auttaa sinua verkossa uravalmentajan tapaan, ja siinä käydään läpi samoja aiheita kuin uravalmennuksessa. Voit tarkistaa pikahuollossa vaihe vaiheelta, ovatko perusasiat kunnossa työnhaun dokumenteissasi.

Kaikkiin pikahuoltoihin voit ilmoittautua ja ottaa ne käyttöösi milloin vain ajalla 1.6.–8.8.2021. Pikahuollot ovat käytössäsi 31.8. asti. Pikahuolto on Lakimiesliiton uravalmentajan luoma verkkovalmennus, joka suoritetaan itsenäisesti Howspace-alustalla.

Voit myös halutessasi varata ajan henkilökohtaiseen sparraukseen uravalmentajan kanssa varauskalenterista.

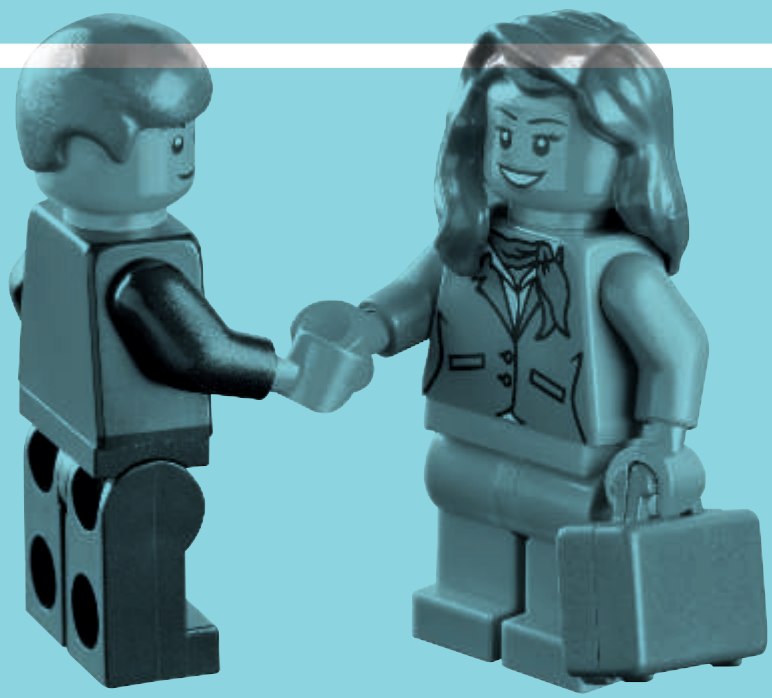

Tuleeko juristin lapsesta juristi?

Keskiluokkaistunut Suomi ei tarjoa enää samanlaisia mahdollisuuksia sosiaaliseen kiertoon kuin vuosikymmeniä sitten. Monimuotoiset taustat ovat silti edelleen tärkeitä muun muassa lakimiehen ammatissa, jotta yhteiskuntaa olisi mahdollista ymmärtää paremmin.

Teksti **TARJA VÄSTILÄ** | Kuvitus **JANI SÖDERLUND**

Sosiaalinen kierto, luokkaretki, nousu sosiaalisessa luokassa ylemmäksi kuin omat vanhemmat. Rakkaalla lapsella on monta nimeä.

– Yhteiskuntatieteilijät puhuvat yhteiskunnallisesta liikkuvuudesta. Kyse on sosiaaliseen kiertoon liittyvästä sukupolvittaisesta liikkuvuudesta tai uraliikkuvuudesta, joka on yhteiskunnallisen aseman liikkuvuutta työuran aikana, määrittelee sosiologian professori **Harri Melin** Tampereen yliopistosta.

Pohjoismaissa on aina ollut avointa ja vilkasta sukupolvittaista liikkuvuutta.

– Sosiaalinen liikkuvuus oli vilkkainta suuren murroksen aikana 1960–70-luvuilla, jolloin muutettiin maalta kaupunkiin ja siirryttiin pientiloilta tehtaisiin, toimistoihin ja kauppoihin.

Keskiluokkaistuminen hiljensi kiertoa

Suomea rakennettiin 1960–80-luvuilla kiivaasti hyvinvointivaltioksi.

– Julkisen sektorin tehtävät laajenivat, ja paikkoja avautui esimerkiksi lastentarhanopettajille, opettajille, lääkäreille ja hallintoihmisille. Yksityinenkin sektori kasvoi ripeästi, tuli asiantuntijatehtäviä ja oli tarvetta muun muassa diplomi-insinööreille ja juristeille, Melin toteaa.

Taitekohtana oli 70-luvun lama ja toisena taitekohtana kymmenen vuotta sitten ollut finanssikriisi. Tällöin uusien työpaikkojen lisääntyminen taittui ja kilpailu niistä oli aikaisempaa kovempaa.

– Enää ei ole samoja urakiertomahdollisuuksia, joita oli talouden ja työmarkkinoiden laajentuessa.

Kun toisen maailmansodan jälkeen meillä oli vain pieni keskiluokka, niin viimeisten 40–50 vuoden aikana Suomi on keskiluokkaistunut nopeasti. Nyt keskiluokan osuus on yli puolet ammatissa toimivasta väestöstä.

Melinin mukaan keskiluokkaistuminen on merkinnyt sosiaalisen kierron hiljentymistä.

Miten käy yhteiskunnan elinvoiman?

Melin toteaa, että sosiaalinen kohoaminen on ollut hieno suomalainen kertomus, jota on kuvattu kirjallisuudessakin aina *Seitsemästä veljeksestä* ja *Täällä Pohjantähden alla* -romaanitrilogiasta lähtien.

– Vanhempien keskeinen tavoite on ollut tarjota lapsille niin hyvä koulutus kuin on mahdollista, jotta nämä pääsevät aiempaa parempiin asemiin. Tällaista automaatiota ei enää ole: hyvä koulutus ei välttämättä takaa enää hyvää yhteiskunnallista asemaa.

Melinin mukaan yhteiskunta on jäykistynyt ja yhteiskunnallinen liike hidastunut.

– Keskiluokkaisiin asemiin tullaan keskiluokkaisista kodeista. Koulutuksen laajentumisesta huolimatta sosiaalinen liikkuvuus pois työväenluokasta on vaikeampaa kuin ennen. Monen yhteiskunnan turma on ollut se, että vesi lammikossa eltaantuu. Kun vesi kiertää, yhteiskunta voi hyvin.

Kun asiantuntijatehtäviin tai hallitseviin asemiin tulee ihmisiä erilaisista sosiaalisista lähtökohdista, näkökulmatkin ovat monipuolisia.

– Jos me kaikki tulemme samanlaisista sosiaalisista taustoista ja jaamme samanlaiset näkökulmat, mielipiteet ja ymmärryksen kaikesta, se tarkoittaa, että yhteiskunta on jämähtänyt. Näen tämän huolta herättävänä kehityspiirteenä yhteiskunnan kasvun ja kehityksen kannalta. Yhteiskunnallinen liike olisi myönteistä yhteiskunnan elinvoimaisuuden ja uudistumisen kannalta.

Jos tulevaisuuteen mennään jäykästi keskiluokkaisen mallin kautta, se ei ole uudistusvoiman ja vireyden kannalta hyvä asia, Melin katsoo.

Kannustusta koulutukseen kotoa tai muualta

– Ilmainen koulutus ei takaa koulutuksellista tasa-arvoa. Jo peruskoulu eriytyy hyviin ja huonoihin kouluihin, ja yläkoulussa keskiluokan lapset hakeutuvat erikoisluokille. Koulupudokkaita on enemmän työväenluokkaisissa kuin keskiluokkaisissa perheissä. Työväenluokkaisista lähtökohdista on vaikeampi päästä yliopistoihin.

Koulutuksen tasa- ja korkealaatuisuus pitäisi pystyä turvaamaan kaikkialla. Kannustamisella ja osallistumisen mahdollistamisella on suuri merkitys.

Juristiksi pitäisi päästä monipuolisista sosiaalisista lähtöasetelmista.

Lapsuuden perhe ja puitteet vaikuttavat paljon. Kulttuurinen pääoma periytyy. Jos kodista ei saa tukea, kannustusta pitäisi saada koulusta tai harrastuksista. Hyvä koulu voi saada monen lapsen innostumaan oppimisesta ja opiskelusta, millä on vaikutusta lapsen koko tulevaisuuteen.

– Keskiluokkaiset kodit tukevat ja kannustavat lapsiaan koulutukseen ihan eri tavalla kuin haavoittuvassa asemassa olevat. Puhumattakaan maahanmuuttajaperheistä, joissa saattaa olla vaikeuksia kielen ja monen muun asian kanssa. Myös yhteiskunnallisen ilmapiirin pitäisi olla kannustava, jotta muutosta saataisiin aikaan.

Taustojen moninaisuus ja muuttoliike uudistavat

Sosioekonominen tausta ja raha eivät aina kulje käsi kädessä.

– Esimerkiksi paperimiehet ovat aina olleet hyvin palkattuja, mutta tapana on ollut, että paperimiehen lapsesta tulee paperimies. Eikä kaikista voi tulla akateemisia. Tarvitsemme edelleen linja-autonkuljettajia, siivoojia, ravintola- ja hotellityöntekijöitä. Yhteiskunta ei toimi, jos kaikista tulee diplomi-insinöörejä, lääkäreitä tai juristeja.

Mutta tärkeää olisi, että akateemisesti koulutettujenkin taustat olisivat monipuolisia ja heitä tulisi erilaisista kodeista.

– Yhtä hyvin joku keskiluokkaisesta perheestä voi halutessaan hakeutua linja-autonkuljettajaksi. Tehtävät eivät ole etukäteen leimattuja hyviksi tai huonoiksi töiksi, vaan ihmisen omalla ammatinvalinnalla ja omilla taipumuksilla on sanansijaa.

Professori toivoo rohkeita yhteiskunnallisia keskustelun avauksia ja poliittisia toimia.

– Rohkeutta tarvittaisiin myös rekrytointeihin, jotka menevät usein varman päälle. Mutta rakenteiden muutos on hidasta. Hereillä pitäisi olla koko ajan.

Tärkeä uudistava tekijä on myös muuttoliike. Melin korostaa, että esimerkiksi koko Amerikka perustuu muuttoliikkeeseen ja Ruotsin talouskasvu on perustunut siirtolaisuudelle.

– Vaikka Suomi on useassa mielessä tasa-arvoisempi kuin moni muu valtio, maahanmuuton kannalta olemme pussinperä. Meille on tullut yllätyksenä, että joku on tulossa tänne töihin.

– Pitäisi miettiä, millä tavoin maahanmuuttajat vastaanotetaan ja arvostetaanko heidän kykyjään. Nähdäänkö maahan tulevat tärkeinä ihmisinä rakentamaan tulevaisuuden Suomea?

80

PROSENTTIA

Vuonna 2020 oikeustieteelliseen valittujen opiskelijoiden vanhemmista yli 80 prosentilla oli alempi tai ylempi korkeakoulutus.

Juristi on moniääninen palveluammatti

Lakimiesliiton varapuheenjohtaja **Maija Salmi Lipiäinen** toivoisi, ettei lakimiehen

ammattia miellettäisi eliittiammatiksi, vaan se nähtäisiin pikemmin palveluammattina. Hänen mukaansa esimerkiksi vanhempien tulotaso ei saisi vaikuttaa koulutuspolkuihin.

Professori Melinin mukaan katse kaventuu, kun vain juristien lapsista tulee juristeja.

– Lakimieheksi pitäisi päästä monipuolisista sosiaalisista lähtöasetelmista, yhteiskunnan eri kulmilta, jotta juridiset katseet olisivat taustoitetut monelta eri suunnalta.

Myös Maija Salmi Lipiäinen korostaa, että juristiksi olisi hyvä päätyä eri reittejä pitkin, eikä ammatti saisi olla kenellekään tavoittamattomissa.

– Lakimiehet toimivat yhteiskunnassa keskeisissä tehtävissä niin lainvalmistelussa kuin lain soveltajina, joten on tärkeää, että ammattiryhmä on mahdollisimman moninainen – moniääninen ja monikulttuurinen.

Yhteiskunnallinen liike olisi myönteistä yhteiskunnan elinvoimaisuuden ja uudistumisen kannalta.

Salmi Lipiäinen korostaa, että erilaisista taustoista tulevat ja eri kieliä puhuvat juristit pystyvät tuottamaan oikeuspalveluita ja tarjoamaan samaistumispintaa koko yhteiskunnan tarpeisiin. Moninaisuus tuo myös uskoa koko instanssiin.

Eri polkuja pitkin oikikseen

Lakimiesliiton puheenjohtaja **Tuula Linna** kirjoittaa Lakimiesliiton verkkosivuilla 16.3.2021 julkaistussa blogissaan VATTin ja Palkansaajien tutkimuslaitoksen väliraportista, joka liittyy opiskelijavalintauudistuksen seurantatutkimukseen. Sen mukaan korkeakoulutukseen pääsy linkittyy sukupolvien yli.

Vuonna 2020 oikeustieteelliseen valittujen opiskelijoiden vanhemmista yli 80 prosentilla oli alempi tai ylempi korkeakoulututkinto, ja tulotaso oli korkea. Kahdella prosentilla vanhemmista oli käytynä vain perusasteen koulutus.

Linna toteaa blogissaan, että juristin ammatin kuuluu olla eri taustoista tuleville mahdollinen palveluammatti. ”On suuri rikkaus, jos olemme ammatillisesti yhteen nivoutunut ryhmä, johon kuuluu erilaisissa kodeissa varttuneita ja erilaisissa lukioissa opiskelleita henkilöitä Suomen joka kolkasta. Näin voimme ammattikuntana ymmärtää paremmin yhteiskuntaa kaikessa monimuotoisuudessaan”, Linna kirjoittaa.

Oikeustieteelliseen sisään pääsevistä 40 prosenttia valitaan vuosina 2020–24 ylioppilastodistuksen perusteella. Maija Salmi Lipiäisen mukaan liiton kanta on, että valintakokeen pitäisi olla ensisijainen. Se antaisi mahdollisuuksia myös niille, jotka eivät ole menestyneet lukiossa riittävästi, mutta ovat motivoituneita.

– On hyvä, että opiskelijoita voidaan valita erilaisia polkuja pitkin. Myös ammatillisella tutkinnolla tulee olla mahdollisuus siirtyä yliopisto-opintojen pariin. On tärkeää kehittää vaihtoehtoisia ja joustavia sisäänpääsyväyliä oikeustieteelliseen esimerkiksi avoimen yliopiston kautta. •

Oikeusguru avaa opiskelun konkretiaa

KILPAILU voi täyttää unelmia. Näin kävi Jyväskylän normaalikoulun lukion opiskelijalle Otto Kanniaiselle, joka voitti toista kertaa järjestetyn Oikeusguru-kilpailun.

–Oikeusguru oli hieno juttu sekä koululle että opiskelijalle. Edelliskerran kokemus oli sen verran myönteinen, että kannustimme oppilaita osallistumaan nytkin, kertoo historian ja yhteiskuntaopin opettaja Marjo Sassali.

Jyväskyläläinen lukio on menestynyt kisassa: ensimmäisessä Oikeusgurussa lukion opiskelija ylsi finaaliin. Lakimiesliiton ja Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOLin järjestämän kilpailun toteuttaminen koettiin koulussa helpoksi ja korjausohjeet selkeiksi.

Sassali toteaa, että opiskelijat arvostavat itsensä haastamista ja tiedoillaan pärjäämistä. Kilpailussa tarvittiin järkeilyä ja analyyttista taitoa.

– Lukiossa on vain yksi valinnainen lakitiedon syventävä kurssi. Sen valitsevat yleensä ne opiskelijat, jotka tähtäävät yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksiin. Kurssista on tykätty.

Sassalin mukaan lakitiedon kurssi voisi olla pakollinen, sillä sen anti liittyy arkielämän kansalaistaitoihin ja harjaannuttaa opiskelijoita nimenomaan analyyttiseen ajatteluun.

– Oikeusguru-kilpailu on juuri sellaista korkeakouluyhteistyötä, jota arvostan. Myös oppiaineen näkyvyyden kannalta kilpailu on erinomainen. Lisäksi se tuo realismia ja konkretiaa siitä, mitä opiskelu yliopistossa voisi olla.

Porkkanana oleva yliopistopaikka kannustaa lukiolaisia osallistumaan kilpailuun. Sassali toivoisi, että muutkin kuin Lapin yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto innostuisivat tulemaan mukaan.

KUVA: SAILPIX.FI

JURISTIKIRJE ajankohtaiset 3·2021

Juristi vapaalla

Uudessa Juristi vapaalla -sarjassa Julia Ormio, Martta October ja muut juristit kertovat tärkeästä harrastuksestaan.

Syksyn Juristikirjeissä myös vastuullisuus juristin työssä sekä parhaiden opettajien ja kouluttajien kokemuksia.

Juristikirje toivottaa aurinkoista kesää!

Tilaa Juristikirje: pro.almatalent.fi

Perustuslakivaliokunta: juridiikkaa politiikan kahleissa?

Eduskunnassa on yli sata vuotta keskusteltu valiokuntien hierarkiasta: onko arvostetuin valiokunta ulkoasiain- vai valtiovarainvaliokunta tai onko sellaiseksi tullut nykyinen suuri valiokunta. Enää tämän debatin ei luulisi olevan ajankohtainen: perustuslakivaliokunta on tärkeämpi kuin muut valiokunnat yhteensä. Vain siinä torjutaan tai saatetaan kokonaan uuteen uskoon keskeisiäkin hallituksen esityksiä, kun taas muissa valiokunnissa voidaan muuttaa vain detaljeja, jos niitäkään.

Koronaviruksen paineista perustuslakivaliokunta on suoriutunut hyvin – paremmin kuin hallitus. Yhteistoiminta asiantuntijoiden kanssa on sujunut, eikä hallituksen ja opposition vastakkainasettelua ole tullut esiin. Ulkoministeri **Pekka Haaviston** rikosoikeudellisen vastuun käsittelyssä tapahtui irtiottoja, jotka eivät olleet kunniaksi niihin syyllistyneille. Kysymys oli kuitenkin ensisijaisesti muusta kuin perustuslain tulkinnasta.

Euroopan unionin tukipaketista lausuttaessa valiokunta katsoi äänin 9–8, että, toisin kuin hallituksen esityksen mukaan olisi tullut menetellä, hyväksymiseen tarvitaan määräenemmistö. Enemmistö muodostui kokoomuksen, keskustan ja perussuomalaisten edustajista.

Perustuslakivaliokunnassa pyritään välttämään erityisesti politiikan sävyttämiä äänestyksiä. Äänestämisen ei kuitenkaan tule olla poissuljettua. Tapahtuuhan sitä ylimmissä tuomioistuimissakin. Asiantuntijoiden käsitykset voivat jakautua, eikä valiokunnan kantaa tule perustaa vain siihen, kuinka moni asiantuntija on ollut milläkin kannalla.

Kansanedustajien on oltava hereillä, jos asiantuntijat esittävät kiistanalaisia oppeja, kuten 1970-luvulla kuultua pyrkimystä lieventää omaisuuden suojaa ”loivasti kaartaen” tai jos esitetään vain tutkijoiden päässä syntynyttä oppia sosiaaliturvan heikentämisen kiellosta. Tulkintatilanteet ovat yhä vaikeampia: milloin on esimerkiksi hyväksyttäviä syitä poiketa PL 6 §:ssä säädetystä yhdenvertaisuusvaatimuksesta.

EU:n tukipakettiasiassa yksikään valiokunnassa kuultu oikeudellinen asiantuntija ei katsonut, että esitys vaatisi määräenemmistöä. Kuultavien joukossa oli valiokunnassa paljon käytettyjen **Tuomas Ojasen** ja **Kaarlo Tuorin** ohella Euroopan unionin tuomioistuimen pitkäaikainen arvostettu jäsen **Allan Rosas**.

Mikähän on se oivallus, jonka myötä valiokunnan enemmistö katsoi hallitsevansa EU-oikeutta paremmin kuin nämä asiantuntijat? Oikeudellisesta tulkinnastahan tässä oli kyse. Se, vauhditetaanko tukipaketilla federalismia tai jääkö tämä kertaratkaisuksi, on poliittinen, ei oikeudellinen argumentti. Haluttiinko näyttää, että nämä puolueet kykenevät niin halutessaan muodostamaan eduskunnassa enemmistön?

Vielä räikeämpi kolaus perustuslakivalokunnan asemassa sattui jo vuonna 1972. Vaa’ankieliasemassa ollut OTL, VT **Leo Kohtala** (SDP) saneli pöytäkirjaan, että hän oli joutunut äänestämään ryhmäpäätöksen mukaisesti vastoin vakaumustaan ja nimeltä mainittujen asiantuntijoiden kantaa. Tällaista ei ole onneksi enää koettu.

Mikähän on se oivallus, jonka myötä valiokunnan enemmistö katsoi hallitsevansa EU-oikeutta paremmin kuin asiantuntijat?

HEIKKI HALILA
siviilioikeuden professori (emeritus),
Helsingin yliopisto, heikki.halila@helsinki.fi

KAKSIKIELINEN PERUS- JA IHMIS-OIKEUKSIEN PUOLUSTAJA

Eeva Tupi on Suomen ensimmäinen ja ainoa viittomakielinen juristi. Työssään tasa-arvovaltuutetun toimistossa hän ohjaa ja neuvoo tasa-arvolain soveltamisessa sekä valmistelee lausuntoja. Halu lisätä tietoisuutta ja auttaa ajaa häntä eteenpäin isolla innolla.

Teksti **VESA VAINIO** | Kuvat **ROOPE PERMANTO**

Uran ensimmäisellä työmatkalla El Salvadorissa kaikki oli **Eeva Tupille** uutta. Itseään piti ottaa niskasta kiinni, jotta selviytyy yksin – ja selviytyjä hän on ollut pienestä pitäen.

Tupi syntyi kuurona maatalon perheeseen Harjavallassa. 1980-luvulla perheille oli tarjolla viittomakielen opetusta, ja myös Tupin perhe opetteli viittomakielen.

– Minusta tuli kaksikielinen hyvin varhain. Ainoana kuurona kuulevien parissa koin joissakin tilanteissa syrjintää. Minusta se oli väärin. Siitä tuli ajatus hakea opiskelemaan oikeustiedettä, jotta voin puolustaa perus- ja ihmisoikeuksia.

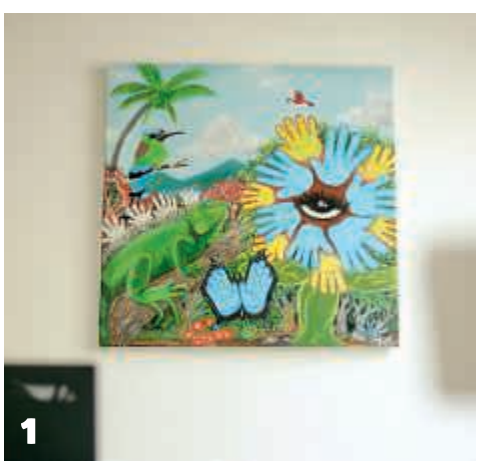
1

2

3

Lyhyet työsuhteet ovat tulleet Eeva Tupille sangen tutuiksi työuran alkuvuosina. Kun halu nähdä lisää ja laajentaa osaamista on kova, ei vuosikymmen samassa työpaikassa tunnu omalta.

4 ASIAA ARJESTANI

1 TAULU SEINÄLLÄ
Lahjaksi saatu taulu ensimmäiseltä työmatkaltani El Salvadorista muistuttaa minua kansainvälisistä vuosistani. Löydän joka kerta jotakin uutta taulua katsoessani.

2 PUIKOT JA LANKAKERÄT
Opettelin neulomaan, kun iäkkäät sukulaiseni eivät enää neuloneet villasukkia. Korona-aikana olen neulonut jopa villatakin.

3 KALENTERI
Tykkään hahmottaa aina koko viikon tapahtumat kerralla, niin työt kuin vapaa-ajan menot. Kaverin kalenteri hävisi puhelinta päivitettäessä, mitä en halua itse kokea.

4 JUMPPATOSSUT
Aamu alkaa kello kuudelta jumpalla Les Mills On Demand -ohjelmilla. Siten työpäivä käynnistyy positiivisella mielellä, erityisesti näin korona-aikana.

Monet kansainväliset tehtävät veivät Tupin maailmalle jo opiskeluaikana ja työuran alkuvaiheissa. Asiantuntijan ja toiminnanjohtajan tehtävät Kuurojen maailmanliiton toimistossa perehdyttivät hänet kansainväliseen ihmisoikeustyöhön. Kansainvälisen uran kohokohtiin kuuluvat puheiden pitämiset Yhdistyneiden Kansakuntien kokouksissa. Viimeistään niissä hän varmistui oikeasta uravalinnastaan.

Lyhyet työsuhteet ovat olleet Tupille tyypillisiä, ja ne jatkuivat Ihmisoikeusliitossa ja oikeusministeriössä. Tämän vuoden alussa hänellä käynnistyi yhdeksän kuukauden määräaikaisuus tasa-arvovaltuutetun toimistossa.

– Toimin ylitarkastajana laillisuusvalvontatehtävissä. Tehtäväni on edistää sukupuolten tasa-arvon toteutumista sekä neuvoa ja ohjata tasa-arvolakiin liittyvissä asioissa. Valmistelen lisäksi lausuntoja muun muassa eri ministeriöille.

Tasa-arvossa vielä paljon tiedonpuutteita

Tasa-arvovaltuutetun henkilöstö koostuu tasa-arvovaltuutetun lisäksi erityisasiantuntijasta, ylitarkastajista, sihteereistä ja tiedottajasta. Tupin työsuhteen alku osui keskelle kuuminta korona-aikaa. Niinpä hän ei vielä huhtikuussakaan ollut tavannut osaa toimiston henkilöistä kasvotusten. Pääsy sisään työyhteisöön on siten ollut tavallista haastavampaa.

Tupin työpäivä käynnistyy kello kuusi aamujumpalla. Aamupalan jälkeen hän vie lapsen hoitoon.

– Avaan toimiston ottamalla työtavarat esiin repusta. Luen sähköpostit, käsittelen asiakasyhteydenottoja, osallistun kokouksiin ja palavereihin, valmistelen lausuntoja. Iltapäivällä laitan kamat reppuun ja suljen toimiston.

20 vuotta tasa-arvovaltuutetun toimistossa työskennellyt kollega jaksaa yhä ihmetellä, miten joka päivä vastaan tulee aivan uudenlaisia tapauksia. Tupi on havainnut reilun muutaman kuukauden kokemuksella saman: käsiin tulevien asioiden kirjo on erittäin laaja.

– On aina yhtä jännittävää nähdä, mitä seuraavaksi tulee. Tänä vuonna yhteydenottoja on tullut poikkeuksellisen runsaasti. Se saattaa kertoa osaltaan tietoisuuden lisääntymisestä. Tasa-arvoasiat ovat olleet viime aikoina näkyvästi esillä.

Valtaosa käsiteltävistä asioista tulee yksityishenkilöiltä puhelinpäivystyksen kautta, sähköpostilla ja kirjallisella lomakkeella. Jos henkilöiden kirjo on laaja, sitä ovat myös esiin nostetut asiat. Määräaikaisten työsuh-

Kun Eeva Tupin töiden alku tasa-arvovaltuutetun toimistossa osui keskelle korona-aikaa, on keittiön pöytä tarjonnut kotoisan työpaikan. Sen ääreen on mukava istahtaa virkistävän aamujumpan jälkeen.

teiden keston rajoittaminen raskauden vuoksi ja perhevapaiden käyttöä koskevat työnantajien asenteet ovat tyypillisiä esimerkkejä työelämästä.

– Vaikka tietoisuus onkin lisääntynyt, tietoa puuttuu vielä paljon ja asiat tulevat yllätyksinä. Maailma ei ole todellakaan valmis.

Tupia puolestaan yllättää se, että maahanmuuttajataustaisilta ei ole tullut kovin paljon sukupuolten tasa-arvoon liittyviä yhteydenottoja. Myös seksuaaliseen häirintään liittyviä yhteydenottoja tulee vähän. Kielivähemmistöön kuuluvana hän tietää, että syrjintäkokemuksesta ilmoittamisen kynnys voi olla korkea.

– Koetaanko asioiden esille nostaminen raskaaksi, hankalaksi ja mahdollisesti turhaksi?

Tekninen laatu ja kamera erityisen tärkeitä

Livetapaamiset ovat tänä vuonna olleet vähissä, ja tietokoneen näyttöä on saanut katsella sitäkin enemmän. Viittomakielinen tulkkaus on Tupin työssä olennaista, ja tätä varten videoneuvotteluohjelmien teknisen laadun tulee olla hyvä. Vallitsevassa koronatilanteessa myös tulkkaus tapahtuu etäyhteyden avulla. Hänen tapauksessaan kamera ei ole kiinni, kuten monilla on tapana.

Yksi olennainen osa Tupin työtä on lausuntojen valmistelu muun muassa hallituksen esitysten luonnoksista.

– Sukupuolten tasa-arvo, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu ovat asioita, joista tasa-arvovaltuutetun toimisto antaa lausuntoja.

Tupi tunnustautuu uteliaaksi ja oppimishaluiseksi. Hän on avoin kaikelle ja ottaa uuden innolla vastaan. Perus- ja ihmisoikeus on ollut hänen punainen lankansa opiskeluajoista lähtien, ja hän tuntee kiinnostusta valtionhallintoa kohtaan.

Suomalainen uranuurtaja

Tupi on Suomen ensimmäinen ja ainoa viittomakielinen kuuro juristi. Pohjoismaissa heitä on muutamia. Hän tuntee vahvasti, että hänellä ja hänen työllään on merkitystä.

– Olen tietynlainen esimerkki ja roolimalli kuurojen yhteisölle, hän toteaa.

– Tekemäni työ on tärkeää, en minä. On mukava herätä joka aamu, aloittaa työt sekä tehdä ja kokea jotakin arvokasta. •

Tekemäni työ on tärkeää, en minä.

45 sekunnissa

EEVA TUPI

MISTÄ IMET ENERGIAA TEKEMISEESI?

Työ perus- ja ihmisoikeuksien parissa on monipuolista kokemista, vaikuttamista, valvontaa ja lainsäädäntötyötä. Halu selvittää asioita ja auttaa sitä kautta ihmisiä on minulle todella tärkeää. Koen, että työlläni on merkitystä.

MIKÄ ON TYÖSI MERKITYS?

Kohtaamme syrjintää monenlaisissa tilanteissa eri syistä. Omien oikeuksiemme tiedostaminen on ollut lapsen kengissä, mutta tietoisuus paranee koko ajan. Kun on olemassa paikka, johon voi olla yhteydessä matalalla kynnyksellä, yksilön oikeusturva on mahdollista varmistaa puolueettoman laillisuusvalvonnan avulla.

MISSÄ NÄET ITSESI TULEVAISUUDESSA?

Tätä mietin usein. Tähänastinen työurani on sisältänyt lyhyitä työsuhteita. Siksi minun on vaikea kuvitella olevani samassa tehtävässä vuosikymmeniä. Haluan nähdä lisää ja laajentaa osaamistani. Yhtä kaikki, haluan työskennellä valtionhallinnossa. Koulutukseni ja kokemukseni antavat siihen hyvät eväät.

Teoksia myös sähköisenä juridiikan kirjakokoelmassa!
Ammattikirjasto.fi

Liikejuridiikan teemanumero: Oikeus poikkeustilanteessa

Matti Rudanko (toim.)

Kauppakamarin jäsenetuhinta: 74 € (Norm. 98 €)

Liikejuridiikka -lehden numero 1/2021 on koronakriisistä aiheutuvia oikeudellisia ongelmia käsittelevä teemanumero. Lehdessä on mm. kaksi referee-artikkelia, joissa on selvitetty liikehuoneistojen vuokrasopimusten oikeudellista arviointia koronakriisin aikana (professori Kari Hoppu, OTM Antti Kovács). Vaikka artikkelit koskevat samaa aihetta, on niissä eri näkökulma, mikä syventää liikehuoneistojen vuokrasopimusten oikeudelliseen arviointiin liittyviä näkökohtia. Ilmestyy kolmasti vuodessa, myös sähköisenä **KauppakamariTieto.fi**

Myös e-kirjana

Valtiosääntöoikeus

Jaakko Husa, Antero Jyränki

Jäsenetuhinta: 104 € (Norm. 139 €)

Systemaattinen esitys Suomen valtiosääntöoikeudesta. Uudistetussa painoksessa otetaan entistä painokkaammin huomioon perusoikeuksien vaikutukset ja Suomen valtiosäännön eurooppalaistuminen.

Myös e-kirjana

Venture capital -sijoitukset – käsikirja rahoituskierroksille

Jonathan Andersin

Jäsenetuhinta: 60 € (Norm. 80 €)

Ainoa ajantasainen suomenkielinen käsikirja venture capital -sijoituksista. Kirjan aihetta käsitellään niin juridisesta kuin kaupallisesta näkökulmasta.

Lapsen oikeudet perheessä

Suvianna Hakalehto, Virve Toivonen (toim.)

Jäsenetuhinta: 73 € (Norm. 98 €)

Kirjassa tarkastellaan lapsen oikeudellista asemaa erilaisissa lapsen ja huoltajan väliseen oikeussuhteeseen liittyvissä kysymyksissä.

Valittuja kysymyksiä todistusoikeudesta

Mikko Vuorenpää

Jäsenetuhinta: 89 € (Norm. 119 €)

Kirjassa käsitellään oikeuskäytännössä usein esiintyviä kysymyksiä eli asiantuntijatodistelua, todisteiden hyödyntämiskieltosäänteliyä sekä asianomistajan kuulemista todistelutarkoituksessa.

Yli 50 € tilaukset ilman postituskuluja. Hintoihin lisätään alv. 10%
Teokset saatavilla myös Ammattikirjastosta!
Tilaa nyt: www.kauppakamarikauppa.fi

Tiedon työntövoimaa
KAUPPAKAMARI | KIRJAT

Vaaliopas 2021

Lakimiesliiton valtuuskunnan vaali 28.9.–21.10. 2021

Suomen Lakimiesliiton valtuuskunnan vaali järjestetään 28.9.–21.10.2021. Vaalissa liiton jäsenet valitsevat Lakimiesliiton valtuuskuntaan 40 jäsentä (tutkinnon suorittaneet) kolmivuotiskaudeksi. Lisäksi valtuuskunnassa on 4 opiskelijayhdistyspaikkaa. Tässä oppaassa on ohjeet ehdokkaiden asettamisesta ja äänioikeuden käyttämisestä. Oppaassa selostetaan myös vaalin tuloksen laskeminen. Ehdokasasettelua varten tarvittavia lomakkeita voi tilata Lakimiesliiton toimistosta, puh. 09 8561 0300. Vaali toteutetaan sähköisenä äänestyksenä.

Kiintiöt

Lakimiesliiton sääntöjen 8 §:n 2 ja 3 momentin mukaan valtuuskunnan jäsenistä 40 valitaan oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneiden jäsenten kiintiöstä (kiintiö I) ja 4 opiskelijoiden kiintiöstä (kiintiö II). Kiintiön II paikat ovat yhdistyspaikkoja.

Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Tutkinnon suorittaneiden kiintiössä äänioikeutettuja ja vaalikelpoisia ovat ne Lakimiesliiton jäsenet, joiden osalta liitolle on vaalivuoden 2021 kesäkuun loppuun mennessä maksettu edellisen vuoden 2020 jäsenmaksu. Mikäli jäseneksi liitytään vuonna 2021, on 30.6.2021 mennessä maksettava vähintään kahdestoistaosa vaalivuoden 2021 jäsenmaksusta kultakin jäseneksiliittymispäivän ja heinäkuun 2021 väliseltä täydeltä kuukaudelta.

Äänioikeuden voi tarkistaa vaaliluettelosta, joka on viikon ajan nähtävillä Lakimiesliiton toimistossa 9.8.–16.8.2021.

Nähtävänäpidon ajankohdasta ilmoitetaan myös Lakimiesuutisissa. Tarkistuksen voi tehdä myös puhelimitse liiton toimistosta, puh. 09 8561 0300. Vaaliluetteloa koskevat huomautukset on esitettävä vaalilautakunnalle viikon kuluessa nähtävänäoloajan päättymisestä, eli viimeistään 23.8.2021 klo 16.00.

Ehdokkaiden asettaminen

Kiintiössä I ehdokkaita voivat asettaa kiintiöön kuuluvat jäsenyhdistykset ja kiintiöön kuuluvien yhdistysten jäsenten perustamat valitsijayhdistykset. Vaalikelpoinen ehdokkaaksi on jokainen äänioikeutettu liiton jäsen. Jäsen saa suostua vain yhden jäsenyhdistyksen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi eikä hän saa olla allekirjoittajana omassa valitsijayhdistyksessään.

Kiintiössä II ei järjestetä vaalia. Opiskelijayhdistykset sopivat paikkajaosta keskenään.

Jäsenyhdistykset

Liiton jäsenyhdistys voi asettaa useita ehdokkaita. Sekä yhdistyksen ehdokaslistassa että vaaliliitossa enimmäismäärä on kuitenkin tutkinnon suorittaneiden kiintiössä 80.

Valitsijayhdistykset

Valitsijayhdistys voi asettaa vain yhden ehdokkaan. Ehdokasasettelu tapahtuu siten, että vähintään kolme liiton ääni-

oikeutettua jäsentä asettaa nimeämänsä henkilön ehdokkaaksi perustamalla ko. ehdokkaan valitsijayhdistyksen. Liiton jäsen saa kuulua vain yhteen valitsijayhdistykseen.

Ehdokkaan yksilöinti ja suostumus

Ehdokaslistassa ja valitsijayhdistyksen perustamissopimuksessa, joka on samalla sen ehdokaslista, on mainittava ehdokkaan etu- ja sukunimet, ammatti, arvo tai toimi ja kotipaikka.

Jäsenyhdistyksen ja valitsijayhdistyksen perustajien on varmistauduttava ehdokkaaksi asetettavan suostumuksesta vastaanottaa valtuuskunnan jäsenen toimi. Tätä koskeva vakuutus on merkittävä jäsenyhdistyksen ehdokaslistaan ja valitsijayhdistyksen perustamissopimukseen. Vakuutuksen ei tarvitse olla ehdokkaan allekirjoittama.

Vaaliasiamiehet

Jäsenyhdistyksellä ja valitsijayhdistyksellä tulee olla vaaliasiamies, joka on liiton äänioikeutettu jäsen. Ehdokkaaksi asetettu ei voi olla vaaliasiamies.

Jäsenyhdistyksillä voi sen sijaan olla yhteinen vaaliasiamies. Vaaliliitolla ja vaalirenkaalla tulee myös olla oma vaaliasiamies, joka voi olla sama kuin siihen kuuluvan valitsijayhdistyksen, jäsenyhdistyksen tai vaaliliiton asiamies.

Vaaliliiton ja vaalirenkaan perustaminen

Jäsenyhdistykset tai valitsijayhdistykset voivat yhtyä vaaliliitoksi. Tästä on tehtävä kirjallinen sopimus, jonka allekirjoittavat jäsenyhdistysten ja valitsijayhdistysten vaaliasiamiehet.

Vaaliliitot, jäsenyhdistykset ja valitsijayhdistykset voivat keskenään yhtyä vaalirenkaaksi. Tästä on tehtävä kirjallinen sopimus, jonka allekirjoittavat vaaliliittojen, jäsenyhdistysten ja valitsijayhdistysten vaaliasiamiehet.

Vaaliliitto on

- yksi jäsenyhdistys
- jäsenyhdistys + jäsenyhdistys (tai useampia)
- valitsijayhdistys + valitsijayhdistys (tai useampia)
- jäsenyhdistys + valitsijayhdistys (tai useampia).

Vaalirengas on

- vaaliliitto + vaaliliitto (tai useampia)
- vaaliliitto + valitsijayhdistys (tai useampia)
- vaaliliitto + jäsenyhdistys (tai useampia).

Tunnukset

Valitsijayhdistyksen ehdokaslistaan saadaan merkitä tunnus, joka viittaa johonkin liiton jäsenten muodostamaan ryhmittymään. Kullakin vaaliliitolla ja vaalirenkaalla tulee olla omat tunnuksensa, jotka mainitaan niiden muodostamista koskevissa ilmoituksissa tai sopimuksissa. Tunnusten tulee erota riittävästi toisistaan. Niiden hyväksymisestä päättää vaalilautakunta, joka voi tarvittaessa antaa vaaliryhmittymille tilaisuuden myös vaihtaa tunnuksensa.

Asiakirjojen toimittaminen vaalilautakunnalle

Jäsenyhdistysten ja valitsijayhdistysten ehdokaslistoja, vaaliliittoja ja vaalirenkaita koskevat asiakirjat on toimitettava Lakimiesliiton toimistoon viimeistään maanantaina 30.8.2021 kello 12.00 mennessä. Liiton toimiston osoite on Uudenmaankatu 4–6 B, 00120 Helsinki.

Asiakirjat suositellaan toimittamaan hyvissä ajoin ennen määräpäivää, jolloin mahdolliset virheet voidaan ajoissa korjata.

Ehdokaslistojen yhdistelmä

Vaalilautakunta tarkastaa asiakirjat ja hyväksyy ehdokaslistojen yhdistelmään otettavaksi ne ehdokaslistat, vaaliliitot ja vaalirenkaat, joita koskevat asiakirjat on oikein laadittu ja toimitettu ajoissa.

Ehdokaslistojen yhdistelmä julkaistaan liiton vaalisivuilla sekä Lakimiesuutisten syyskuun 2021 numerossa.

Äänestäminen

Äänestäminen tapahtuu sähköisesti. Sähköisesti tapahtuvassa äänestyksessä on huolehdittu siitä, että vaalisalaisuus on turvattu. Äänestyksen alkamisesta ja äänestysohjeista tiedotetaan vielä erikseen Lakimiesliiton eri tiedotuskanavissa.

Liiton verkkosivuilla julkaistaan vaalin alkaessa linkki vaalisivuille sähköiseen äänestämiseen. Sähköinen äänestystapahtuma etenee sivuston ohjeiden mukaisesti. Äänestäjä tunnistautuu äänioikeutetuksi joko 1) verkkopankkitunnuksillaan tai 2) liiton rekisterissä olevalla sähköpostiosoitteellaan.

Äänestyksessä ehdokkaita voi hakea nimen perusteella tai selailla ehdokkaita, jotka esitetään vaalirenkaittain ja -liitoittain. Äänestäjä valitsee ehdokkaan ja varmistaa vielä valintansa, minkä jälkeen ääni rekisteröityy. Jos äänestysprosessi jää kesken ennen äänen varmistamista, voi äänestäjä kirjautua järjestelmään uudelleen.

Lisäksi tullaan järjestämään mahdollisuus käydä äänestämässä Lakimiesliiton toimistolla osoitteessa Uudenmaankatu 4–6 B, 00120 Helsinki.

Vaalin tuloksen laskeminen

Samassa vaaliliitossa olevat ehdokkaat järjestetään heidän äänimääriensä suuruuden mukaan. Vaaliliitossa eniten ääniä saaneelle ehdokkaalle annetaan vertailuluvuksi vaaliliiton äänestyslippujen koko lukumäärä, toiselle puolet siitä, kolmannelle kolmannes jne. Jos ehdokas ei kuulu vaaliliittoon, on vertausluku hänen saamansa äänimäärä.

Kunkin vaalirenkaan ehdokkaat järjestetään heidän edellä mainituin tavoin saamiensa vertauslukujen suuruuden mukaan. Tämän jälkeen muutetaan ensimmäiselle ehdokkaalle lopulliseksi vertausluvuksi vaalirenkaan äänien koko lukumäärä, toiselle puolet siitä, kolmannelle kolmannes, jne. Ehdokkaita järjestettäessä saman äänimäärän tai vertausluvun saaneiden välisen järjestyksen ratkaisee arpa. Kaikki ehdokkaat järjestetään lopullisten vertauslukujen suuruuden mukaan ja valtuuskunnan jäseniksi valitaan suurimman vertausluvun saaneesta lähtien tutkinnon suorittaneiden kiintiöstä 40 jäsentä. Kunkin vaalirenkaan, vaaliliiton ja niihin kuulumattomien jäsenyhdistysten valitsematta jääneistä ehdokkaista määrätään vastaavassa järjestyksessä valtuuskunnan varajäsenet.

Vaalilautakunta tiedottaa vaalin tuloksesta jäsenyhdistysten yhteyshenkilöille sekä valituksi tulleille. Vaalin viralliset tulokset julkaistaan liiton internet-sivuilla vaalin tuloksen vahvistamisen jälkeen ja Lakimiesuutisten joulukuun 2021 numerossa. •

Valguide 2021

Finlands Juristförbunds delegationsval 28.9.–21.10. 2021

Finlands Juristförbunds delegationsval förrättas 28.9.–21.10.2021. Delegationen, som består av 40 medlemmar (som avlagt examen) väljs för en treårsperiod. Därtill har delegationen 4 studentföreningsplatser. Valguiden ger anvisningar om kandidatnomineringen och utnyttjandet av rösträtten. Vidare redogör den för hur valresultatet räknas ut. Blanketter för kandidatnomineringen kan rekvireras från Juristförbundets kansli, tfn 09 8561 0300. Valet förrättas genom elektronisk omröstning.

Kvoter

Enligt 8 § 2 och 3 mom. i Juristförbundets stadgar väljs 40 av delegationens medlemmar inom kvoten för personer som har avlagt juridisk examen (kvot I) samt 4 från studerandekvoten (kvot II). Platserna i kvot II är föreningsplatser.

Rösträtt och valbarhet

Inom kvoten för personer som har avlagt examen är de medlemmar i Juristförbundet valbara, vilka till förbundet senast i juni under valåret, dvs. 2021 har betalat medlemsavgiften för föregående år, dvs. 2020. För medlemmar som ansluter sig 2021 skall minst en tolftedel av 2021 års medlemsavgift senast 30.6.2021 vara inbetald per full månad mellan medlemsanslutningsdagen och juli 2021.

Rösträtten kan kontrolleras i vallängden, som i en veckas tid under perioden 9.8.–16.8.2021 hålls framlagd på Juristförbundets kansli.

Om framläggningens tidpunkt meddelas också i tidningen Juristnytt. Kontroll av vallängden kan likaså göras per telefon, 09 8561 0300. Anmärkningar rörande vallängden skall framföras till valnämnden inom en vecka efter framläggningstidens utgång, d.v.s. senast 23.8.2021 klockan 16.00.

Kandidatnominering

Inom kvot I kan kandidater uppställas av respektive medlemsföreningar och av de valmansföreningar som har bildats av de till respektive kvot hörande medlemmarna. Varje röstberättigad medlem kan nomineras till kandidat. En medlem får ställa upp som kandidat för endast en valmansförening eller medlemsförening och han får inte vara undertecknare i sin egen valmansförening.

Inom kvot II ordnas inget val. Studentföreningarna kommer överens om platsfördelningen sinsemellan.

Medlemsföreningarna

En medlemsförening i förbundet får nominera flera kandidater. Både när det gäller en förenings kandidatlista och ett valförbund är emellertid det största möjliga antalet kandidater inom kvoten för utexaminerade 80.

Valmansföreningarna

En valmansförening kan nominera endast en kandidat. Nomineringen sker så att minst tre röstberättigade medlemmar ställer upp en namngiven person som kandidat genom att bilda en valmansförening för denne. En medlem får höra till endast en valmansförening.

Personuppgifter om kandidaten samt dennes samtycke

En kandidatlista och avtalet om att bilda en valmansförening, vilket samtidigt är valmansföreningens kandidatlista, skall uppta kandidatens för- och tillnamn, yrke, titel eller befattning och hemort.

Medlemsföreningen skall, i likhet med dem som har bildat en valmansförening, förvissa sig om att den som nomineras samtycker till ett eventuellt delegationsuppdrag. En försäkran om detta skall antecknas på medlemsföreningens kandidatlista och på avtalet om att bilda valmansföreningen. Försäkran behöver inte vara undertecknad av kandidaten.

Valombudsmän

En medlemsförening och en valmansförening skall ha en valombudsman som är en röstberättigad medlem. En nominerad kandidat kan inte vara valombudsman.

Flera medlemsföreningar kan däremot ha en gemensam ombudsman. Också ett valförbund och ett valblock skall ha en egen valombudsman, som kan vara densamme som ombudsmannen för en valmansförening, en medlemsförening eller ett valförbund som hör till det.

Hur valförbund och valblock bildas

Medlemsföreningarna eller valmansföreningarna kan gå samman i ett valförbund. De skall ingå ett skriftligt valförbundsavtal som undertecknas av medlemsföreningarnas och valmansföreningarnas valombudsmän.

Valförbunden, medlemsföreningarna och valmansföreningarna kan sinsemellan bilda ett valblock. Ett skriftligt avtal skall ingås om saken. Avtalet undertecknas av valförbundens, medlemsföreningarnas och valmansföreningarnas valombudsmän.

Ett valförbund består av

- en medlemsförening
- en medlemsförening + en medlemsförening (eller flera)
- en valmansförening + en valmansförening (eller flera)
- en medlemsförening + en valmansförening (eller flera).

Ett valblock består av

- ett valförbund + ett valförbund (eller flera)
- ett valförbund + en valmansförening (eller flera)
- ett valförbund + en medlemsförening (eller flera).

Benämning

På en valmansförenings kandidatlista får antecknas en benämning som hänvisar till någon gruppering som bildas av förbundsmedlemmar. Varje valförbund och valblock skall ha sina egna benämningar som nämns i meddelandena och avtalen i det skede då de bildas. Benämningarna skall i tillräcklig grad skilja sig från varandra. Om god kännandet av detta beslutar valnämnden, som vid behov också kan ge grupperingar möjlighet att byta ut sina benämningar.

Insändande av handlingarna till valnämnden

De handlingar som gäller medlemsföreningarnas och valmansföreningarnas kandidatlistor, valförbunden och valblocken skall vara Juristförbundets kansli tillhanda senast mondagen 30.8.2021 klockan 12.00. Kansliets adress är Nylandsgatan 4–6 B, 00120 Helsingfors.

Sänd gärna in handlingarna i god tid före nämnda tidpunkt, så att det finns tid att korrigera eventuella felaktigheter.

Sammställning av kandidatlistorna

Valnämnden kontrollerar handlingarna och godkänner för intagning i sammanställningen de kandidatlistor, valförbund och valblock, för vilka korrekt upprättade handlingar har inkommit i tid.

Sammanställningen av kandidatlistorna publiceras på förbundets valsidor samt i Juristnytt i septemper 2021.

Röstningen

Röstningen sker elektroniskt. Den slutna omröstningen försäkras i det elektroniska röstningsförfarandet. Om röstningens början och röstningsanvisningar informeras även skilt via Juristförbundets olika kommunikationskanaler.

Länken till valsidorna, där den elektroniska röstningen sker, publiceras på förbundets nätsida vid inledningen av valet. Den elektroniska röstningen sker enligt anvisningar på valsidorna. Personen som skall rösta identifierar sig som röstberättigad antingen med 1) sina bankidentifieringskoder eller 2) sin e-postadress som registrerats i förbundets medlemsregister.

I röstningen kan kandidater sökas på valsidorna med namnsökning eller genom att bläddra igenom kandidater som presenteras enligt valblock och valförbund. Den röstberättigade väljer en kandidat och bekräftar sitt val, varefter rösten registreras. Ifall omröstninsprocessen avbryts innan rösten registrerats, kan den röstberättigade logga in sig i systemet på nytt.

Förutom elektronisk röstning kommer det att ordnas en möjlighet att rösta på Juristförbundets kansli i Helsingfors på adressen Nylandsgatan 4–6 B.

Hur valresultatet räknas ut

Kandidaterna inom ett och samma valförbund placeras i den ordningsföljd som deras röstetal anger. Den kandidat som har fått de flesta rösterna inom förbundet tilldelas som jämförelsetal valförbundets sammanlagda röstetal, den som har fått näst mest röster tilldelas hälften därav, den som har fått tredje mest en tredjedel osv. Jämförelsetalet för en kandidat som inte hör till något valförbund är kandidatens personliga röstetal.

Inom varje valblock ställs kandidaterna i den ordningsföljd som anges av deras på ovan nämnt sätt tilldelade jämförelsetal. Därefter tilldelas den förste kandidaten som slutligt jämförelsetal valblockets sammanlagda röstetal, den andre i ordningen hälften därav, den tredje en tredjedel osv.

Om det när ordningsföljden mellan kandidaterna skall fastställas visar sig att någon eller flera har fått samma röstetal eller jämförelsetal, avgör lotten ordningen. Samtliga kandidater ställs därefter i den ordningsföljd som de slutgiltiga jämförelsetalen anger och till delegationens medlemmar väljs, början från den som tilldelats det högsta jämförelsetalet, sammanlagt 40 medlemmar inom kvoten för examinerade. Delegationens suppleanter väljs i motsvarande ordningsföljd av de kandidater som inte blivit nominerade, som hör till ett valblock, valförbund eller en medlemsförening som står utanför dessa.

Valnämnden underrättar medlemsföreningarnas kontaktpersoner och de invalda om valets resultat. Det officiella valresultatet publiceras efter att det fastställts på förbundets internet-sidor och i Juristnytt december 2021. •

Kom ihåg att rösta!

Esitutkinta-aineistojen salaamisessa erimielisyyttä

Poliisin ja oikeustoimittajien tulkinnat esitutkinta-aineistojen julkisuudesta ovat kaukana toisistaan. Osapuolet odottavatkin korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä jenginimitapauksesta.

Teksti **KATJA ALAJA** | Kuvitus **JANI SÖDERLUND**

Poliisi ja oikeustoimittajat ovat viime vuosina olleet eri linjoilla esitutkinta-aineistojen julkisuudesta. Oikeustoimittajien mielestä poliisin tulkinta esitutkinta-aineistojen julkisuudesta johtaa liian laajaan yksityiselämään liittyvien tietojen salaamiseen. Tulkintaerot kulminoituvat erityisesti julkisuuslain 24 § 1 momentin 26 ja 32 kohdissa.

26 kohdan mukaan salattavia ovat asiakirjat, jotka sisältävät arkaluonteisia tietoja rikoksesta epäillyn, asianomistajan tai muun rikosasiaan liittyvän henkilön yksityiselämästä, sekä asiakirjat, jotka sisältävät rikoksen uhrista hänen oikeuksiaan, muistoaan tai läheisiään mahdollisesti loukkaavia tietoja.

32 kohdassa puolestaan luokitellaan salattaviksi asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön poliittisesta vakaumuksesta, yksityiselämän piirissä esittämistä mielipiteistä tai elintavoista, yhdistystoiminnasta tai vapaa-ajan harrastuksista, perhe-elämästä tai vastaavista henkilökohtaisista oloista.

– Suuri ongelma on, sovelletaanko 32 kohtaa lainkaan esitutkinta-aineistojen julkisuuteen. Minusta lainsäätäjä ei ole tarkoittanut sitä, toteaa Helsingin Sanomien oikeustoimittaja **Susanna Reinboth** ja viittaa vuonna 1999 tehtyyn julkisuuslain uudistukseen.

Reinbothin mukaan hallituksen esityksestä käy ilmi, että julkisuuslaista puuttui säännös, jonka perusteella olisi voitu salata arkaluonteisia yksityiselämään liittyviä tietoja, jos asia ei edennyt oikeuteen. Tämä puute haluttiin korjata.

– 26 kohta olisi täysin tarpeeton, jos kaikkia salassapitokohtia sovellettaisiin. Ensin katsotaan, onko tieto arkaluonteinen, ja jos se ei ole, se salataan jonkin muun kohdan avulla. Eihän siinä ole mitään järkeä, Reinboth sanoo.

POHAn Uskali: Kohdat eivät sulje toisiaan pois

Poliisihallituksen (POHA) poliisiylitarkastaja, varatuomari **Niina Uskali** puolestaan sanoo, ettei julkisuuslaissa tai sen esitöissä ole eritelty, miksi jotakin kohtaa ei sovellettaisi tai jotakin kohtaa sovellettaisiin. Toisin sanoen salassapitokohdat eivät ole toisiaan poissulkevia, ja useita kohtia voidaan soveltaa samanaikaisesti.

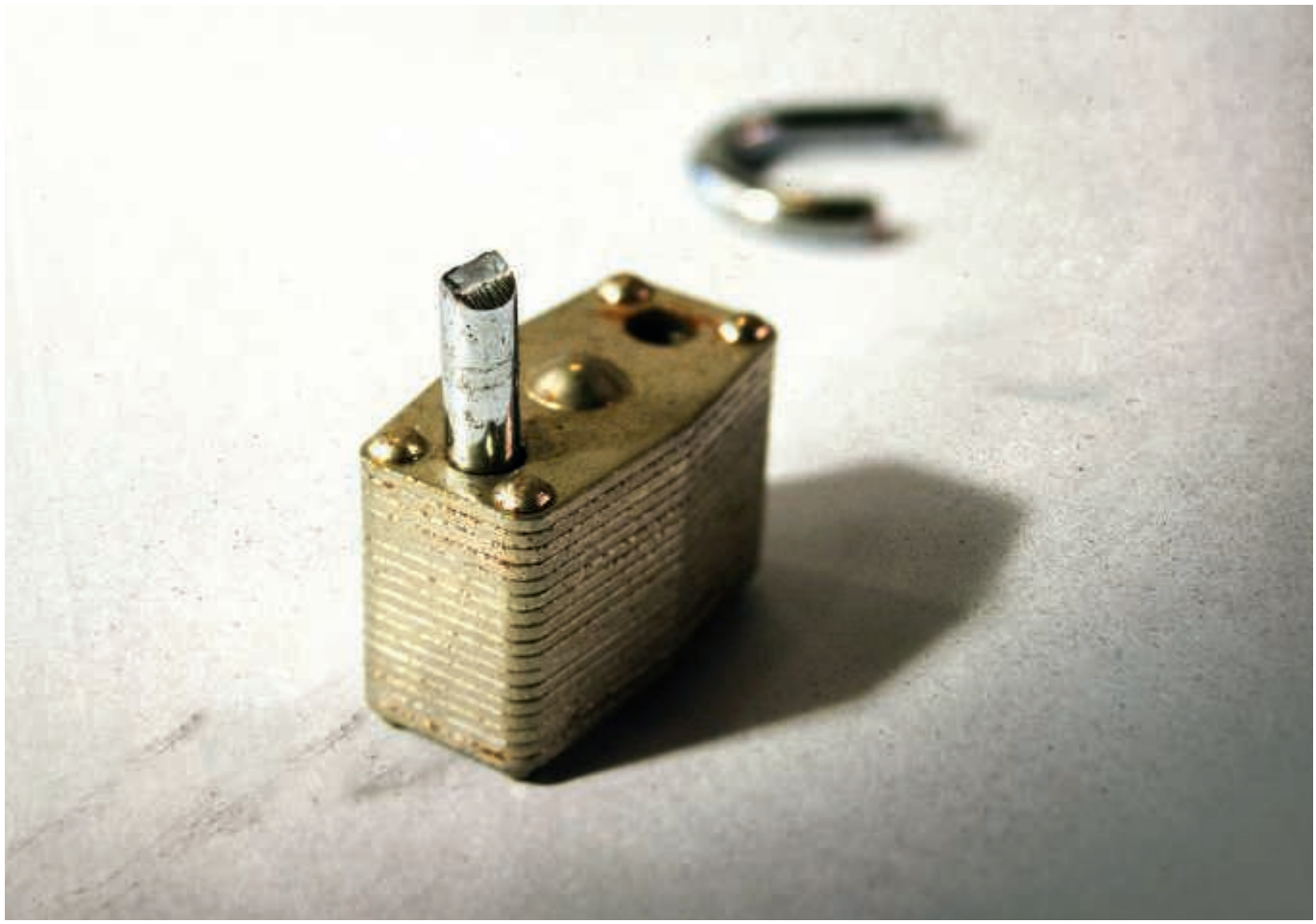

Poliisi on nostanut tietoisuutta julkisuuslain vaatimuksista.

– Jos esitutkinta-aineistossa käytetään vain 26 kohtaa eikä mitään muita kohtia, silloinhan kaikki muukin esitutkintamateriaalin tieto, esimerkiksi liikesalaisuudet tai valtion salaisuudet, tulisivat julki. Eihän tämä varmaankaan se tahtotila ole, Uskali sanoo.

Reinboth kommentoi, että toki esimerkiksi valtion turvallisuuteen tai liikesalaisuuteen liittyviä salassapitosäännöksiä tulee soveltaa esitutkinta-aineistoon.

– Sen sijaan lainsäätäjä on minusta selkeästi tarkoittanut, että yksityiselämän suojaa sovelletaan vain kohtaan 26, Reinboth sanoo.

Uskali lisää, että hänestä 32 kohta on hankala, koska se on hyvin laaja, tulkinnallinen ja toisaalta hyvin ehdoton.

– Se kattaa vaikka millaisia asioita. Jonkun mielestä jokin toiminta on harrastustoimintaa ja toisen mielestä ei, ja virkamiehen on vedettävä raja. Kun miettii, niin haluaisiko kukaan ihminen, että omaa yksityiselämää, kuten tankotanssia tai kitaransoittoa, ruodittaisiin julkisuudessa. Onko sen tiedon jakamiselle julkisuudessa tarvetta?

Oikeuden ratkaisut ristiriitaisia

Uskali katsoo, että tulkintaongelma kohtien soveltamisesta on ratkaistu korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) helmikuussa 2021 antamassa ratkaisussa. Siinä oli kyse siitä, voiko 26 kohdan lisäksi 32 kohta tulla sovellettavaksi esitutkinta-asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevassa arvioinnissa, ja KHO totesi, että voi. Tämä päätös oli Poliisihallituksen tulkinnan mukainen. Salatuksi tulivat videopätkät, joilla kaksi henkilöä oli valmistautumassa huumausaineiden käyttöön ja toisen osalta näytettiin myös käyttäminen.

Reinboth puolestaan näkee, että pilottipäätös on vasta tulossa, kun KHO ottaa kantaa Helsingin hallinto-oikeuden joulukuussa 2020 tekemään päätökseen.

Suuri ongelma on, sovelletaanko kohtaa 32 lainkaan esitutkinta-aineistojen julkisuuteen.

Sen mukaan Keskusrikospoliisi (KRP) ei olisi saanut salata esitutkintamateriaalista rikollisjengiin kuuluneiden epäiltyjen nimiä.

– Jenginimikeissi on ensimmäinen tapaus, jossa erikseen nostetaan esille kysymys siitä, mihin 32 kohdan soveltaminen käytännössä johtaisi. Tähän asti on pohdittu vain jonkin yksittäisen tiedon julkisuutta, kuten tässä videopätkätapauksessa. Silloin saattaa hämärtyä, että 32 kohdan soveltaminen esitutkintapöytäkirjoihin veisi salaisiksi kokonaisia asiaryhmiä, kuten lähisuhdeväkivallan ja Kela-petokset, Reinboth toteaa.

Uskali kommentoi, ettei poliisi ohjaa salattavaksi kokonaisia asiaryhmiä esimerkiksi kyseisen kohdan perusteella.

Keskusrikospoliisi on valittanut KHO:n päätöksestä, ja Reinboth on ottanut kantaa siihen maaliskuun 2021 aikana, joten asia näyttää etenevän vauhdilla.

– Eri tapauksista on tullut keskenään ristiriitaisia ratkaisuja. Olemme tyytyväisiä, tulee ratkaisu kummin päin vain, että saisimme ennakkoratkaisun. Tällä hetkellä toimimme lain ja ylimpien laillisuusvalvojien ratkaisujen mukaisesti, Uskali sanoo.

Toimittaja Reinboth: Julkisuuslain tulkinta muuttui

Reinboth korostaa, että hän ja muut oikeustoimittajat saivat poliisilta esitutkintapöytäkirjoja, joissa oli salattu tietoja lähinnä 26 kohdan nojalla, noin vuoteen 2014. Sen jälkeen poliisin tulkinta alkoi heidän mielestään muuttua. Tuolloin käsiteltiin vakavia poliiseihin kohdistuvia rikosasioita eli tapaus **Jari Aarniota**.

– En väitä, että tässä on asiallinen yhteys, mutta ajallinen yhteys näyttää kiusalliselta. Poliisihallinnon sisällä alettiin voimakkaasti opettaa uutta tulkintaa, ja vuonna 2019 julkaistu poliisin julkisuuskäsikirja sinetöi linjan muuttumisen. Vasta sen jälkeen aloin ymmärtää, miten laajaa salaamista poliisi ajaa takaa, Reinboth sanoo.

Uskali näkee asian toisin.

– Ei poliisin intressissä ole salata mitään ylimääräistä. Meidän tulee noudattaa lakia ja olla tarkkoja, ettemme toimi väärin.

LISÄÄ AIHEESTA

Lukuvinkit

Susanna Reinbothin lukusuositus: Janne Kanerva, Markku Fredman, Marko Viitanen ja Matti Tolvanen: Esitutkinta ja pakkokeinot (Alma Talent, 2020)

Niina Uskalin lukusuositus: Satu Rantaeskola: Asianomistajan yksityiselämän suoja rikosprosessissa (Alma Talent, 2021)

Uskalin mukaan julkisuuskäsikirjan päivittäminen ei ole muuttanut poliisin linjaa. Sisäministeriö, ylimmät laillisuusvalvojat sekä kentän väki olivat joitakin vuosia aiemmin alkaneet kysellä julkisuuskäsikirjan päivittämisen perään, ja Poliisihallinto ja Poliisiammattikorkeakoulu yhdessä tekivät päivityksen. Käsikirja ohjaa toimintaa, joskaan se ei ole velvoittava normi. Viimeisimpään versioon on Uskalin sanoin ”avattu joitakin asioita enemmän ja koottu uusimpia eri oikeusasteiden päätöksiä julkisuuslain soveltamisesta”.

– Itse arvioin, että julkisuuslaki ei aikanaan jalkautunut poliisihallintoon sillä tasolla kuin olisi pitänyt. Aloimmekin nostaa tietoisuutta julkisuuslain vaatimuksista, Uskali sanoo.

Syksyllä 2021 poliisit tulevat saamaan julkisuuslakiin liittyvää verkkokoulutusta. •

Julkisuuslain uudistus etenee

- **Oikeusministeriö käynnisti julkisuuslain uudistamisen työryhmän vuoden 2021 alussa. On mahdollista, että ensin tehdään muutoksia joihinkin pykäliin, kuten esitutkintaan liittyviin, ja kokonaisuudistus tulee myöhemmin.**
- **Uskali näkee julkisuuslaissa kehitettävää. ”Yksi vaihtoehto voisi olla julkisuuslain 24 § 1 momentin 32 kohdan muuttaminen harkinnanvaraiseksi. Toisaalta voisi olla tärkeää, että esitutkintavaihe kytkettäisiin tavalla tai toisella oikeudenkäynnin julkisuuslakiin tai julkisuusarviointi siirrettäisiin kokonaan tuomioistuimeen.”**
- **Reinboth odottaa julkisuuslailta selkeyttä. ”Toivon, että saamme selkeän lain, jota on helppo noudattaa, eikä sitä tarvitse tarkentaa hallinto-oikeuksissa.”**
- **Uskalista julkisuuslain suurin hyöty on viranomaistoiminnan valvominen yleisesti ja yksityisen henkilön omassa asiassa. Myös Reinboth nostaa esiin viranomaisten, kuten poliisin, vallankäytön valvomisen ja lisäksi korruption ehkäisyn.**

Kontanta medel ingen självklarhet

Användningen av kontanta medel har minskat så snabbt i Sverige att landets regering såg det bäst att vid årsskiftet införa en ny lag som förpliktar de största bankerna att garantera tillgången till kontanter i landets bankkontor, bankomater och butiker.

Text **BO INGVES** | Bild **ISTOCK**

För många konsumenter är det inget självändamål att ha pengar på sig. Då det har blivit allt lättare att betala med kort, och särskilt mobilt, har allt flera valt att betala sina inköp med smarttelefonen också i butikerna.

Sverige lär vara landet med procentuellt sett flest mobilbetalningar i hela världen. En förklaring är de svenska bankernas gemensamma tjänst Swish, där användarens bankkonto är kopplat till ett visst telefonnummer och betalningen sker i realtid till mottagarens konto med telefonnumret som identifierare.

– Främst Swish, men också andra mobilbetalningssystem samt kortbetalningar har fått ett sådant genomslag att Sverige såg det nödvändigt att stifta en lag för att garantera tillgången till kontanta medel i landet, säger avdelningschef **Päivi Heikkinen** på Finlands Banks avdelning för betalningssystem.

Danmark och Norge har redan länge haft lagar om att butikerna måste ta emot kontanter och att bankerna ska upprätthålla kontanttjänster, medan Finland inte har någon specifik lagstiftning i frågan.

– Inom euroområdet har kontanter fortsättningsvis ett starkt stöd. EU-kommissionen har dock startat en undersökning om huruvida kontanternas ställning i euroområdet borde harmoniseras. Kommer inte EU med ett klart regelverk gällande kontanta medel, måste Finland vara berett att införa egen lagstiftning i frågan, säger Heikkinen.

Kontanter tryggar samhällsfreden

Heikkinen konstaterar att kontanter fortsättningsvis behövs då omvärlden inte är så stabil och trygg som man kunde önska att den vore. Cyberrisker och hybridkrig innebär att samhället kan drabbas av hot även mot betalningssystemen.

– Sverige bygger nu upp ett motsvarande totalförsvarskoncept som Finland har följt sedan kriget. En viktig del av principerna bakom termen totalförsvar är att kontanter är det enda sättet att upprätthålla samhällsfreden om det riktigt krisar till sig. Därför är det viktigt att ett land bibehåller sin förmåga att hantera kontanter på bred front, säger hon.

Enligt Heikkinen gick utvecklingen mot kontantlösa betalningar så snabbt i Sverige att det fanns en reell risk för att till exempel butikerna inte längre skulle ta emot kontantbetalningar.

– Eftersom landet inte hunnit undersöka konsekvenserna av vad detta innebär, infördes på Sveriges Riksbanks initiativ en lag som åtminstone för tillfället garanterar tillgången till kontanta medel i hela landet, säger hon.

Kryptovaluta är inte valuta

Termen lagligt betalningsmedel och centralbankspengarnas roll i en digitaliserad ekonomi

Kontanter behövs fortsättningsvis då omvärlden inte är stabil och trygg.

utgör en bakgrund till de problem som uppstår om det inte finns kontanter.

– I Sverige blev man orolig för att hela betalningssystemets effektivitet skulle skadas om kontanter inte längre var allmänt accepterade, säger Heikkinen.

För att på längre sikt rädda kontanterna arbetar man nu i Sverige, liksom också på andra håll i världen, på att utveckla så kallade e-valutor, alltså en teknisk lösning för valutor i elektronisk form.

– Vi anser att begreppet lagligt betalningsmedel bör bli teknikneutralt så att det fyller en funktion även i en digital framtid, sade Sveriges riksbankschef Stefan Ingves när Riksbanken tog upp frågan om kontantbetalningarnas vara eller inte vara 2019.

I Bahamas finns redan Sand Dollar, en digital valuta som ges ut av landets centralbank och som motsvarar landets vanliga valuta, bahamansk dollar.

– Men det har inte ännu tagits några beslut om att ge ut vare sig e-kronor, e-euro eller någon annan digital valuta varken i Europa eller USA, säger Heikkinen.

Fastän kryptovalutor, som bitcoin, på sina håll har utropats som betalningarnas framtid i världen tror hon inte riktigt på den rollen för deras del.

– Centralbankernas roll är av hävd att upprätthålla prisstabiliteten i samhället och se till att betalningarna i ekonomin kan ske säkert och effektivt, både nationellt och internationellt. Då måste det också finnas en viss värdebas bakom pengarna. Eftersom kryptovalutorna saknar reellt värde kan de huvudsakligen ses som spekulativa investeringar. De är inte heller bra som dagliga betalningsmedel eftersom transaktionerna sker med lång fördröjning, säger Heikkinen. •

Betalkort starka i Finland

ENLIGT Finlands Banks färskaste statistik stod kortbetalningarna för 65 procent av de totalt tre miljarder betalningar som gjordes från finländska bankkonton 2019. Framför allt användningen av kontaktlös betalning ökade klart. Samtidigt minskade uttagen av kontanter från bankautomaterna med nio procent till 13,2 miljarder euro.

– Kiinassa lounaan päätteeksi löytyi aina aikaa lyhyille nokosille. Sama meno jatkuu myös meillä Huaweilla.

Huawein Tuomas Latola:

Suomella on paljon annettavaa Brysselissä telejuridiikan saralla

Teksti **ARI MÖLSÄ** | Kuvitus **TUOMAS LATOLAN KOTIARKISTO**

Tuomas Latola on kiinalaisen it-yhtiö Huawein Suomen ja Baltian maiden päälakimies. Mies tunnetaan hyväntuulisena ja aikaansaapana moniosaajana. Hänellä on työkokemusta myös amerikkalaisen ja ruotsalaisen asianajotoimiston Kiinan-konttoreissa. Pykälöikäämme.

1. luku

Juristin hommiin ajautumisesta

1 §. Lapsuuden unelma-ammatti. Olin aikamoinen taivaanrannanmaalari, joten unelma-ammatteja tuli ja meni tiuhaan tahtiin.

2 §. Miksi juristiksi? Kyseessä lienee sukuvika. Oikiksen alussa en vielä tiennyt, mitä haluaisin tehdä, mutta työharjoittelujen myötä ajauduin liikejuridiikan pariin.

2. luku

Lakimiehistä eliölajina

1 §. Taitava juristi. Keskittyy olennaiseen ja löytää ratkaisuja.

2 §. Tomppeli juristi. Unohtaa pitää huolta omasta jaksamisestaan.

3. luku

Suomen lainsäädännöstä

1 §. Kiva laki. Hallintolaki. Lain 6 § – hyvän hallinnon oikeusperiaatteet – on sen hienoin yksittäinen pykälä.

2 §. Kamala laki. Ulkomaalaislaissa on paljon uudistettavaa. Kansainvälisten erityisosaajien saamista Suomeen pitäisi helpottaa kiireellisesti. Hesarin juttu teknologiavaikuttaja **Caterina Faken** kohtaamasta byrokratiasta oli masentavaa luettavaa.

EU:lla on suuret suunnitelmat digitaalisista sisämarkkinoista.

4. luku

Globaalista telejuridiikasta

1 §. Hyvät trendit. 5G-taajuushuutokaupat etenevät, ja lainsäädäntöä uudistetaan tämän vuosikymmenen tarpeisiin. Yhteiskunnallinen keskustelu kyberturvallisuudesta ja teknologiajättien roolista on myös tärkeää.
2 §. Huonot trendit. Trumpin hallintokaudella alkaneilla kauppasodilla on ollut iso vaikutus. Paljon aikaa on kulunut kiistelyyn siitä, minkä laitevalmistajan purkkeja operaattorit voivat käyttää verkoissaan. Juristille tämä on tietenkin ollut mielenkiintoista, mutta toimialan kannalta olisi myös muita tärkeitä asioita.

5. luku

EU:n telejuridiikasta

1 §. Kutkuttavinta. EU:lla on suuret suunnitelmat digitaalisista sisämarkkinoista. Tähän liittyy paljon mielenkiintoista. Esimerkiksi roaming-sääntelyä ollaan jatkamassa vuoteen 2032 asti. Suomi ajaa yhä alhaisempia hintoja, mutta etelässä voi olla haluja periä korkeampia maksuja turistien datankäytöstä.
2 §. Kauhistuttavinta. Teletoimialan kannalta merkittävä kokonaisuudistus, ”telepakettidirektiivi”, piti saattaa voimaan viime vuoden loppuun mennessä. Vain Suomi, Unkari ja Kreikka pysyivät aikataulussa. Komissio aloitti helmikuussa rikkomusmenettelyn muita jäsenvaltiota vastaan. Komissio on myös tyytymätön 5G-taajushuutokauppojen verkkaiseen etenemiseen EU:ssa. Suomessa huutokaupat tosin pidettiin hyvissä ajoin.

6. luku

Suomen telejuridiikasta

1 §. Kipein akuutti ongelma. Suomessa telelainsäädäntö on varsin edistyksellistä. Keskeiset muutokset tulevat EU:sta, joten Suomen telejuridiikan isoin haaste lienee siinä, miten hyvin oma ääni saadaan kuuluviin Brysselissä. Suomella on paljon annettavaa tällä saralla.
2 §. Suurin äskettäinen edistysaskel. Suomessa teleoperaattoreiden ja viranomaisten yhteistyö turvallisuusasioissa on ollut esimerkillistä. Tänä vuonna Suomeen perustettiin verkkoturvallisuuden neuvottelukunta, joka toivottavasti laajentaa ja syventää tätä yhteistyötä entisestään.

7. luku

Asianajotoimistosta Kiinassa

1 §. Esimerkillistä. Kiinalaiset työkaverini eivät koskaan syöneet lounasta tietokoneen äärellä, vaikka työpäivät kansainvälisessä asianajotoimistossa olivat pitkiä ja usein kiireisiä. Lounaan päätteeksi löytyi aikaa myös lyhyille nokosille. Sama meno jatkuu myös Huaweilla.
2 §. Eriskummallista. Kiinalaiset ovat rempseää porukkaa, ja tämä näkyy toisinaan myös työpaikalla kaikenlaisina tempauksina.

8. luku

Omasta urasta

1 §. Suurin voitto. Merkittävän sopimuksen allekirjoitus vaikeiden neuvottelujen päätteeksi. Pääsin isoon roolin sopimusneuvotteluiden ajauduttua jo kertaalleen karille. Teimme pienen tiimin kanssa määrätietoisesti töitä sopimuksen esteiden ratkaisemiseksi, ja lopussa saatiin nimet paperiin. Allekirjoitusta juhlittiin kunnolla.
2 §. Katkerin tappio. Startup-asiakkaan konkurssi. Kunnianhimoisen projektin kuoppaaminen harmitti kaikkensa antaneen tiimin puolesta.

9. luku

Pienet suuret asiat

1 §. Mielimauste. Chili.
2 §. Herkkuruoka. Youpo-nuudelit.
3 §. Paras juoma. Georgialainen kivennäisvesi Borjomi.
4 §. Kaunein kukka. Tähän aikaan vuodesta lähiluonnon kevättähdet. Myös Pohjois-Pohjanmaan maakuntakukka suopursu puhuttelee.
5 §. Rakkain romaani. Sinuhe egyptiläinen.
6 §. Musiikin mestariteos. Sibeliuksen Karelia-sarja.
7 §. Kuvataiteen helmi. Reidar Särestöniemen maalaukset Lapin luonnosta.
8 §. Esikuva. Näitä on monta, muun muassa perhepiiristä ja uran varrelta.
9 §. Elämän tarkoitus. Monty Python määritteli sen elokuvassaan näin: ”Koeta olla ystävällinen, vältä liian rasvan syömistä, lue hyvä kirja silloin tällöin, käy kävelyllä ja elä rauhassa ja harmoniassa erilaisten ihmisten kanssa”.
10 §. Motto. Always look on the bright side of life.

Kuka

TUOMAS LATOLA

- s. 1988 Oulu
- Master of Laws (LL.M) 2016, University of Lapland
- Renmin University of China 2011–2013
- Huawei Technologies, Suomen ja Baltian maiden päälakimies, 2019–
- F-Secure, Legal Counsel, B2B cybersecurity, 2018–2019
- Borenius, Associate, TMT practice, 2016–2018
- Kone Corporation, Assistant Legal Counsel, 2014–2015
- Kymppi Group, Legal Adviser, Project in Uruguay, 2014
- Mannheimer Swartling (Shanghai) 2013
- Mayer Brown (Peking) 2013
- Harrastukset: luonnossa liikkuminen, historia ja pandemian varjolla laiminlyöty CrossFit
- Perhe: vaimo

Nimitykset

Paul Raade
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Alina Böling
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Joel Kanervo
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Joonas Parkkinen
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Riku Saarinen
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Saara Leino
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Sofie Korhonen
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Valtteri Kukkonen
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Sanni Lipponen
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Saana Ruottu
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Mia Rindell
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Anniina Konttinen
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Anna Salokangas
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Ari Natunen
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Essi Miettinen
Krogerus Asianajotoimisto Oy

Ainomarja Salmela
Asianajotoimisto Muukkonen & Soikkeli Oy

Antto Oksanen
HPP Asianajotoimisto Oy

Sointu Sihvonen
HPP Asianajotoimisto Oy

Fiiu Linninen
HPP Asianajotoimisto Oy

Liisa Reunamäki
Asianajotoimisto Roihu Oy

Hanna Lahti
Asianajotoimisto Roihu Oy

Thomas Kankaanpää
Kiinteistölakimies Suomi Uusimaa Oy

Niko Vuorinen
Kiinteistölakimies Suomi Uusimaa Oy

Niklas Virtanen
Kiinteistölakimies Suomi Uusimaa Oy

Katri Karén
Kiinteistölakimies Suomi Uusimaa Oy

Tenho Luoma-Keturi
Kiinteistölakimies Suomi Uusimaa Oy

Albert Mattsson
Kiinteistölakimies Suomi Uusimaa Oy

Antti Salokoski
Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry

Asianajotoimistot

Krogerus Asianajotoimisto Oy:n osakkaaksi kutsuttuna AA **Paul Raade** 1.4.2021 lukien. Senior Associateiksi OTM **Alina Böling**, OTM **Joel Kanervo**, OTM **Joonas Parkkinen**, OTM **Riku Saarinen**, OTM **Saara Leino** ja OTM **Sofie Korhonen** 1.4.2021 lukien. Associateiksi OTM **Valtteri Kukkonen** 1.10.2020 lukien, OTM **Sanni Lipponen** 1.11.2020 lukien, OTM **Saana Ruottu** 2.11.2020 lukien, OTM **Mia Rindell** 9.11.2020 lukien, OTM **Anniina Konttinen** 1.12.2020 lukien, OTM **Anna Salokangas** 4.1.2021 lukien, OTM **Ari Natunen** 4.1.2021 lukien sekä OTM **Essi Miettinen** 16.1.2021 lukien. (kuvat)

Asianajotoimisto Muukkonen & Soikkeli Oy:n osakkaaksi kutsuttuna AA **Ainomarja Salmela** (konkurssi- ja yrityssaneeraus-asiat, perhe- ja perintöoikeus, sekä oikeudenkäynnit) 15.3.2021 lukien. (kuva)

HPP Asianajotoimisto Oy:n Associateiksi OTM **Antto Oksanen** 1.3.2021 lukien (teknologiaoikeus) sekä OTM **Sointu Sihvonen** (insolvenssi- ja immateriaalioikeus) ja OTM **Fiiu Linninen** (ympäristöoikeus) 1.4.2021 lukien. (kuvat)

Mäkitalo Asianajotoimisto Oy:n Counseliksi AA **Helena Kalmanlehto** (kaupallisten riitojen ratkaisu) 1.3.2021 lukien. Senior Associateksi VT **Jenni Miettinen** (julkiset hankinnat) 6.4.2021 lukien.

Bird & Bird Asianajotoimisto Oy:n Associateiksi OTM **Noora Heinonen** 7.10.2020 lukien (Employment), OTM **Niina Korvenpää** 1.2.2021 lukien (Dispute Resolution), OTM, LL.M. **Riku Rauhanen** 22.2.2021 lukien (Commercial and Privacy & Data Protection),

OTM **Eero Husari** 15.3.2021 lukien (Real Estate), OTM **Katariina Leino** 6.4.2021 lukien (Finance) ja OTM, KTM **Anna-Maria Huldén** 3.5.2021 lukien (Corporate). Senior Associateiksi OTM, VTK **Jenny Rontu** 1.12.2020 lukien (Dispute Resolution) ja AA **Josefina Aalto** 1.2.2021 lukien (Finance). Counseliksi AA, KTM **Ville Alahuhta** 21.10.2020 lukien (Tax).
Toimiston osakkaaksi kutsuttuna ja Suomen Intellectual Property -ryhmän vetäjäksi AA **Henri Kaikkonen** 1.5.2021 lukien.

Asianajotoimisto Roihu Oy: lupalakimies, OTM, MuM **Liisa Reunamäki** 22.3.2021 lukien ja lakimies, VT, OTM **Hanna Lahti** 12.5.2021 lukien. (kuvat)

Kiinteistölakimies Suomi Uusimaa Oy: **Thomas Kankaanpää**, **Niko Vuorinen**, **Niklas Virtanen**, **Katri Karén**, **Tenho Luoma-Keturi**, **Albert Mattsson**. (kuvat)

Järjestöt

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry:n lakimieheksi OTM, VTK **Antti Salokoski** (kuva). Muina lakimiehinä jatkavat VT **Jukka Nohteri** ja OTM, VTK **Heidi Tupamäki**, jonka sijaisena toimii OTM **Magda El Agoz**.

Nimityksiä-palstan tekstit ja värikuvat (valkoisella taustalla) toimitetaan lomakkeella osoitteessa **www.lakimiesuutiset.fi/ilmoita-nimitys/**tai sähköpostitse **juha.mikkonen@lakimiesliitto.fi** viimeistään **16.8.2021.** Julkaistuista kuvista veloitamme käsittelykuluina 40 e/kpl. Numero 4/21 ilmestyy 23.9.2021. Toimitus pidättää oikeuden tekstin muokkaamiseen ja lyhentämiseen tarvittaessa.

EUROOPAN UNIONIN
TUOMIOISTUIN

Euroopan unionin tuomioistuin etsii hankintailmoituksella freelance-kääntäjiä

Euroopan unionin tuomioistuin tarjoaa toisinaan oikeudellisia tekstejä käännettäväksi eräistä Euroopan unionin virallisista kielistä suomen kielelle

bulgaria (BG)	tšekki (CS)	tanska (DA)	saksa (DE)	kreikka (EL)
englanti (EN)	espanja (ES)	viro (ET)	ranska (FR)	unkari (HU)
italia (IT)	hollanti (NL)	puola (PL)	portugali (PT)	romania (RO)
slovakki (SK)	ruotsi (SV)			

Hankintailmoitus julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL 2021/S 101-265566) 27.5.2021
Hankintaa koskevat asiakirjat ovat saatavilla osoitteesta:
https://curia.europa.eu/jcms/freelance

Sähköpostitse tehdyt tietopyynnöt on osoitettava:
FreelanceFI@curia.europa.eu

CURIA.EUROPA.EU

Tapahtuma-tärpit

1.9.

PÄÄKAUPUNKISEUDUN LAKIMIESILTA, HELSINKI

Tapahtuma siirtyy koronatilanteen vuoksi kesäkuulta syyskuulle. Katso www.lakimiesliitto.fi/tapahtumat.

28.9.–21.10.

LAKIMIESLIITON VALTUUSKUNNAN VAALI

Ks. vaaliopas s. 42–45.

1.10.

LAKIMIESPÄIVÄ, FINLANDIA-TALO, HELSINKI

Lue lisää lehden takakannesta ja osoitteesta www.lakimiespaiva.fi

Katso Uratapahtumat s. 30–31

Loma-asunnot

Rentoudu Lakimiesliiton loma-asunnoissa!

Lakimiesliitto vuokraa loma-asuntoja Leviltä, Rukalta ja Vierumäeltä edulliseen jäsenhintaan.

Vuokriin sisältyy:
Levi ja Ruka/laskettelulippu 2 kpl
Vierumäki/golfpelioikeuksia

Katso loma-asuntojen vapaat ajankohdat nettisivulta osoitteessa **www.lakimiesliitto.fi > palvelut ja edut > lomamökit**

Lisätietoja ja varaukset:
puh. 09 8561 0315
lomamokit@lakimiesliitto.fi

Katso kaikki loma-asunnot verkosta!

Oikeuspähkinät

Lakimiesuutisten tietokilpailussa esitetään yllättäviä ja mieltä piinaavia tietokilpailukysymyksiä.

1 **PONTIKKAA** myynyt mies sai 40 markan sakot Heinolan käräjillä 1930-luvulla. Mitä syyttäjä, varatuomari Vilho Cornér (1868–1946) teki heti tuomion julistamisen jälkeen?

A. Maksoi sakoista puolet.
B. Osti tuomitulta mieheltä pontikkaa.
C. Tarjosi läsnäolijoille tuomitun tekemää pontikkaa.
D. Jakoi pontikkapulloja tuomarille ja poliiseille.

2 **ITÄ-SUOMEN** hovioikeuden presidentti Aarne Kokkonen (1898–1981) näki vastavalmistuneena juristina, kun Tornion tuomiokunnan tuomarin pöydällä oli kieltolain aikana vuonna 1923 pullo ruotsalaista olutta ja juomalasi. Mitä olutta särpinyt tuomari teki juuri tuolloin?

A. Kirjoitti papin kanssa saarnaa viinan kiroista.
B. Kuunteli rouvaseurueen raittiusripitystä.
C. Neuvotteli nimismiehen kanssa.
D. Istui Alatornion välikäräjiä.

3 **KESKUSRIKOSPOLIISIN** ensimmäinen päällikkö, varatuomari Kosti Vasa (1898–1979) oli nuorena miehenä vuosina 1925–1930 Hauhon nimismies. Mitä hän joutui usein tekemään ollessaan vieraana muutamissa vauraissa hauholaistaloissa?

A. Antamaan näytteen tanssitaidoistaan.
B. Kieltäytymään avioliittotarjouksista.
C. Seuraamaan rikosta tekemättä mitään.
D. Neuvomaan, miten rikoksesta ei jäädä kiinni.

4 **KANGASNIEMEN** piirin vuosien 1914–1957 nimismies Niilo Langinkoski kävi kalakavereineen kylmän kalastusreissun päätteeksi ostamassa maatalosta pontikkaa kahvin sekaan lämmikkeeksi. Mitä tapahtui pontikan myynnin yhteydessä?

A. Emäntä antoi pontikanostajille raittiusvihkoset.
B. Emäntä pelkäsi nimismiehen saavan tietää pontikkakaupasta.
C. Langinkoski antoi rahaa uuteen viinapannuun.
D. Hirvensalmen nimismies tuli myös ostoksille.

Oikeat vastaukset

❶ **A.** Maksoi sakoista puolet. Kaksi muuta lasnä ollutta virkailijaa maksoi kumpikin sakoista neljäsosan eli kymmenen markkaa. Rahat kerättiin laittamalla hattu kiertämään. Syyttäjä Cornér ja virkailijat olivat itse ostaneet tuomitut pontikankeittäjältä pontikkaa. Vilho Cornér oli Heinolan kunnallispormestari vuosina 1920–1938. Hän suoritti yleisen oikeustutkinnon vuonna 1892. Hän oli Suomalaisen puolueen kansanedustaja vuosina 1914–1917 ja toimi eduskunnan talousvaliokunnan puheenjohtajana vuonna 1914. ❷ **D.** Istui Alatornion välikäräjiä. Piirtusota oli kokkosen mukaan tuolloin kiivaimmillaan. Tornion tuomari oli Yrjö Alexander Gummerus (1876–1942). Kokkonen oli joutunut istumaan Gummeruksen puolesta kemijärven syyskäräjät, koska tämä ei halunnut lähteä hotemaan niitä. Gummerus oli saanut lääkärintodistuksella sairausloma, jolloin Vaasan hovioikeus, jossa alle vuotta aiemmin yliopistosta valmistunut kokkonen työskenteli ylimääräisenä virkamiehenä, määräsi kokkosen siijaiseksi. Kokkosen piti lähteä matkaan kolmen tunnin varoitusajalla. Matkalla kemijärvelle hän tapasi Torniossa Gummeruksen, joka oli terve ja iloinen saamastaan vapautuksesta. "Ei minua mikään voinaa! Hovioikeuden kanssa täytyy vain oppia pelaamaan, niin että saa vapautuksen sillöin kun haluaa", Gummerus oli Kokkosen mukaan todennut. Oiurpullon Kokkonen näki paluumatkalla kemijärvetä Vaasaan. ❸ **C.** Seuraamaan rikosta tekemättä mitään. Vasa oli kutsuttu päivällisille. Niiden lähestyessä isäntä pyysi miesvieraita siirtymään toiseen huoneeseen, esimerkiksi katsomaan yläkerran kamarin uuttaa uunia. Isäntämiehet noudattivat kutsua kiireestä, mutta papit, lukkarit ja nimismies jäivät istumaan naisten seuraan. Vasa tiesi, että vieraita oli pyydetty ruokarryppylle ja että samalla riköttiin kieltolakia. Hän ei kuitenkaan katsonut voivansa puuttua asiaan. Kieltolakia rikottiin yleisesti ja tällainen kotitarjoilu hyväksyttiin hyvin laajasti. Lisäksi Vasa arveli, että liian virkaintoisena hän saisi hakeutua muualle nimismiehekssi. Kerran vaka isäntämies tarjosi Vasalle läksäisiksi lasillisen kotitekoista sahtia. Vasa joi sen lasillisena juomana, mutta joutui hetken ajettuaan pysäyttämään autonsa tienvarteen ja tekemään metsässä lähes tunnin kävelylenkin ennen kuin jatkoi matkaa. Kosti Vasa johti keskusrikospoliisia vuosina 1955–1965 ja sitä ennen Rikostutkimuskeskusta vuodesta 1935. Ennen Hauhoa hän toimi Rymättylän nimismiehenä. ❹ **B.** Emäntä pelkäsi nimismiehen saavan tietää pontikkakaupasta. Emäntä ei siis tunnistanut Langinkoskea (1890–1961). Hän kehui ensin pontikka olevan reilusti, mutta kauppojen jälkeen pyysi, ettei Langinkoski kalakavereineen kertoisi asiasta eteenpäin, koska sillöin saattaisi kangasniemen nimismies tulla pian käymään. Kangasniemi oli tunnettu pontikkapitäjä. Langinkoskeen kerrottaan sanoneen, että kunnassa on 18 mieste, jotka keittävät pontikka, jos eivät ole vankilassa. Kaikki ovat köyhiä ja vähätuloisia ja keittävät pontikka elättääkseen suuret perheensä. Langinkoski ei ota heitä tahallaan kiinni, vaan ilmoittaa etukäteen, koska on tulossa ja kehottaa piilottamaan pontikkavehkeet.

Kysymykset: Pressmen Finland Oy, www.pakkotietaa.fi

Työ tekijäänsä opettaa – vai opettaako?

Akateemisessa työyhteisössä – kuten varmasti muissakin asiantuntijatehtävissä – koetaan usein ongelmalliseksi se, että tehdystä työstä ei saa palautetta. Tällöin työntekijällä ei ole edellytyksiä arvioida sitä, vastaako hänen toimintansa työnantajan tai työryhmän odotuksia tai miten hän voisi kehittää työskentelytaitojaan. Tilanne voi myös johtaa väärinkäsityksiin.

Positiivisen palautteen antamatta jättämisellä menetetään mahdollisuus motivoida ja kannustaa työntekijää sekä vahvistaa tämän ammattiylpeyttä. Positiivista palautetta kannattaakin antaa aina, kun siihen on aihetta.

Sekä palautteen antamista että vastaanottamista kannattaa harjoitella. Asiallinen palaute annetaan rakentavasti ja kunnioittavasti. Nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että positiivinen palaute voidaan antaa muiden kuullen, kun taas kriittinen palaute tulisi antaa kahden kesken. Ajallisesti palaute olisi syytä antaa lähellä sitä toimintaa tai tapahtumaa, johon se liittyy.

Hyvin rakennettu palaute on tarpeeksi täsmällistä ja konkreettista. Se ei välttämättä anna valmiita ratkaisuja, vaan saa palautteen vastaanottajan ajattelemaan ja hahmottamaan toivottuja toimintavaihtoehtoja. Korjaavan palautteen tulisi kohdistua työn lopputulokseen, ei työntekijän persoonaan. Rakentavan palautteen hyödyntämistä edesauttaa työyhteisön positiivinen ilmapiiri ja osapuolten halu ymmärtää toistensa näkemyksiä palautetta annettaessa.

Hyvinkin rakennettu ja sinällään aiheellinen palaute voi kuitenkin harmistuttaa. Se voi tuntua jopa henkilökohtaiselta loukkaukselta silloin, jos palaute kohdistuu sellaisen työn tulokseen, johon tekijä on uhrannut paljon aikaa ja vaivaa tai joka muusta syystä on tälle erityisen merkityksellinen. Harmituksesta huolimatta on kuitenkin hyödyllistä tarkastella omaa toimintaa objektiivisesti ja miettiä, mitä palautteesta voisi oppia. Lähtökohtaisesti palautteen antajan tarkoituksena on ohjata eikä loukata.

Jos palaute tuntuu epäreilulta, on hyvä selvittää asia ja kysyä tarkempia perusteluita. Voimakkaan tunnekuohun ja ensireaktion aikana ei kannata reagoida palautteeseen tavalla, jota voi myöhemmin katua. Esimerkiksi kirjallisen palautteen saatuaan voi kiittää palautteesta ja ilmoittaa, että palaa asiaan sen jälkeen, kun on perehtynyt siihen tarkemmin. Palautetta ja omaa toimintaa voi ennen jatkokeskusteluita arvioida myös työkaverin, perheenjäsenen tai ystävän kanssa.

Palautetta prosessoidessa on hyvä muistaa se, että ihmisillä on tapana kiinnittää kriittisen palautteeseen enemmän huomiota kuin positiiviseen. Korjaavaa palautetta ei kannata jäädä märehtimään liian pitkäksi aikaa sen jälkeen, kun tilanne on analysoitu ja palautteen osoittamat kehitystarpeet huomioitu.

Se, joka osaa vastaanottaa palautetta, voi välttyä monelta turhalta konfliktilta. Palautteen vastaanottaminen vaatii kuitenkin nöyryyttä ja itsereflektiota. Kyky ymmärtää ja hyödyntää kritiikkiä voi toisaalta olla juuri se ratkaiseva tekijä, joka auttaa kehittymään paremmaksi työelämän ammattilaiseksi. Kehittymistä vauhdittaa myös se, jos työyhteisössä annetaan matalalla kynnyksellä positiivista palautetta. Milloin viimeksi itse kehuit työkaveria?

Kehittymistä vauhdittaa, jos työyhteisössä annetaan matalalla kynnyksellä positiivista palautetta.

PÄIVI KORPISAARI
viestintäoikeuden professori,
Helsingin yliopisto
paivi.korpisaari@helsinki.fi

Teksti **OUTI RINNE** | Kuva **ROOPE PERMANTO**

Viisi nopeaa

Kirsi Venäläinen, Lakimiesliiton julkisen sektorin neuvottelupäällikkö, OTM, VT

Kaupallisen tutkinnon suorittamisen jälkeen Kirsi Venäläinen aloitti työuransa nimismiespiirissä, ja sitä seurasivat työt kiinteistönvälitysliikkeessä, perintätoimistossa, verotoimistossa ja palkansaajajärjestö Pardiassa. Vuonna 2007 vastaan tuli omassa liitossa kiinnostava työpaikka: Venäläinen aloitti Lakimiesliitossa julkisen sektorin neuvontalakimiehenä ja teki alkuun jäsenten virka- ja työsuhdeneuvontaa. Sittemmin urakehitys on johtanut liiton julkisen sektorin neuvottelupäällikön tehtäviin, joista hän on jäämässä eläkkeelle syyskuussa.

Miten sinusta tuli lakimies?

Kiinnostuin juridiikasta työkokemukseni kautta aina vain enemmän. Pääsin nelikymppisenä aikuisopiskelijana oikeustieteelliseen, ja siitä se lakimiehen ura urkeni.

Onko mieleesi jäänyt uran varrelta jokin tietty onnistuminen?

Mieleen jäänyt onnistuminen on ainakin se, että sain erään ministeriön kiinnittämään huomiota määräaikaisten virkamiesten raskaussyrjintään ja antamaan siitä virkamiesten viranhoidon jatkumisen kannalta tasa-arvolain mukaisen ja positiivisen ohjeistuksen virastoilleen.

Mitä erityispiirteitä julkisen sektorin edunvalvontaan liittyy?

Jos neuvottelu- ja sopimustoiminta viranomaisten kanssa on erityispiirre, niin toki se. Työssä täytyy ottaa huomioon lainsäädäntö sekä virka- ja työehtosopimukset. Lisäksi valtiotyönantaja antaa paljon muun muassa määräyksiä ja ohjeita virastoilleen. Erityistä on myös se, että virkamiesten työtaisteluoikeus on rajoitetumpi kuin työsopimussuhteisten.

Mitä neuvottelupäällikön työhön kuuluu?

Pääasiallinen tehtäväni on julkisen sektorin edunvalvonnasta vastaaminen. Liiton julkisen sektorin jäsenistä suurin osa työskentelee valtiosektorilla, ja siellä eniten jäseniä on oikeusministeriön hallinnonalalla. Teen paljon yhteistyötä virastojen luottamusmiesten kanssa neuvonnan, koulutuksen sekä sopimus- ja neuvottelutoiminnan parissa. Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ja jukolaiset liitot ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita. Lisäksi järjestämme yhteistyössä Lakimiesliiton julkisen sektorin jäsenyhdistysten kanssa muun muassa jäsentilaisuuksia ajankohtaisista aiheista.

Miten pidät huolta omasta jaksamisestasi?

Pyrin ulkoilemaan liikunnan merkeissä joka päivä säästä riippumatta. Toinen tärkeä voimavara ovat läheiset ja ystävät, joiden kanssa voi purkaa henkisiä paineita luottamuksellisesti. Eläkkeellä aion harrastaa puutarhan ja sielun hoitoa järvimaisemissa.

Ikävöitkö kohtaamisia?

JURISTDAGEN
LAKIMIES-
PÄIVÄ
2021

Oikeudenmukaisen Suomen *onnelliset* rakentajat

1.10.2021 Finlandia-talo, Helsinki
Katso ohjelma, hinnat ja ilmoittautumisohjeet:
lakimiespaiva.fi

LAKIMIESLIITTO
JURISTFÖRBUNDET